

Plenair verslag Tweede Kamer, 94e vergadering

Woensdag 4 september 2024

- Status **Ongecorrigeerd**

Verplichtstelling van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs

Verplichtstelling van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de verplichtstelling van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs (36479).**

Termijn inbreng

De **voorzitter**:

We kunnen gelijk door met het volgende onderwerp, want ook dat is de portefeuille van de staatssecretaris. Ik zie ook dat de woordvoerders al in de zaal zitten. Het betreft de Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de verplichtstelling van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**:

Er hebben zich zes sprekers ingeschreven. Als eerste spreker is het woord aan de heer Kisteman, die namens de VVD het woord gaat voeren. Ik geloof dat het de maidenspeech van de heer Kisteman is, zeg ik ook even tegen de leden. Gebruik is dat er dan niet wordt geïnterrupteerd, zodat de heer Kisteman zijn tekst gewoon kan voordragen. Na afloop schorsen we kort om hem te feliciteren. Ik wens hem veel succes.

De heer **Kisteman** (VVD):

Voorzitter. Op 6-jarige leeftijd belandde ik met mijn broertje, vier zussen en ouders in Zwolle. Voor ons gezin niet de eerste verhuizing, want voor mijn vaders werk gingen wij hem geregeld achterna. Met vier zussen aan de top van ons gezin was de overstrap naar een fractie met drie vrouwen aan de top geen hele grote. Overigens was onze thuissituatie net zoals in de fractie altijd heel prettig. Mijn ouders zagen al snel mijn ondernemende eigenschappen: altijd bezig, steeds met iets anders en nooit even rustig stilzitten. Daarnaast hielp ik graag met koken of het bakken van cakes en koekjes. Daar is waarschijnlijk ook mijn liefde voor de bakkerij ontstaan.

Na de basisschool, de mavo en het mbo besloot ik op 24-jarige leeftijd dat ik er klaar voor was: het verwezenlijken van mijn jongensdroom, het starten van mijn eigen ambachtelijke bakkerij in de binnenstad van Zwolle. Ik weet nog hoe ik vol trots met mijn plan onder mijn arm bij de bank naar binnen liep, om nog geen kwartier later weer buiten te staan. Na mijn schooltijd had ik alleen maar gewerkt om kennis op te bouwen en niet voor het geld, maar zonder eigen geld krijg je geen lening. Maar ik gaf niet op. Heilig overtuigd van mijn succesvolle plan en het ongelijk van de bank stond ik daar een maand later weer op de stoep, nu echter met diverse borgstellingen, waardoor mijn financieringsaanvraag voor 90% was gedekt. Nu kon de bank niet meer om mij heen en konden we het over de inhoud gaan hebben.

Op 1 juni 2010 was het dan zover: een makelaarskantoor omgebouwd tot bakkerij, ambachtelijke productie volledig in het zicht van de klant, en zeven medewerkers die gelijk het vertrouwen mee hadden. Toch verklaarden velen mij voor gek. Een ambachtelijke bakkerij in de stad had geen overlevingskans, laat staan het concept dat ik daar nog eens bij had bedacht. Daarnaast zaten we midden in een grote crisis. Maar zoals zo vaak liet ik mij niet gek maken door wat anderen dachten en bleef ik vasthouden aan mijn eigen plannen.

Voorzitter. Het werd een succes. Steeds meer klanten van binnen Zwolle en ver daarbuiten leerden mijn bakkerij kennen. Dat het een succes werd, betekende niet gelijk dat ik er rijk van werd. Jarenlang verdienden medewerkers die 30 uur bij mij in het bedrijf werkten, meer dan wat ik mezelf gaf, terwijl ik makkelijk aan de 80 uur per week kwam. Daarmee wil ik graag het hardnekkige gerucht uit deze Kamer helpen dat ondernemers bakken met winst verdienen. Ik durf wel te zeggen dat het voor het grootste deel van de mkb-ondernemers financieel aantrekkelijker zou zijn om in loondienst te gaan dan ondernemer te zijn. Maar dat past ons ondernemers niet. Wij hebben namelijk een enorme passie voor ons vak, vinden het heerlijk om risico's te nemen en genieten van een bepaalde manier van vrijheid. In sommige gevallen wordt het financieel een succes en houdt een bedrijf onder aan de streep wat over. Wat is daar mis mee?

Voorzitter. "Winst maken" moet niet langer een vies woord zijn, maar juist iets moois, wat wij al onze ondernemers van harte moeten gunnen. Onze ondernemers hebben over het algemeen het beste voor met hun mensen. Zij zijn het menselijk kapitaal van hun bedrijf, de mensen zonder wie zij niet kunnen en de mensen waarin zij investeren met tijd en geld. Ondernemers weten vaak nog wat er bij hun mensen thuis speelt. Wij kunnen niet zonder onze ondernemers. Als sponsor van de lokale sportvereniging, de bingo, het verpleeghuis of het sociale ontmoetingspunt staan ondernemers midden in onze samenleving.

In de loop der jaren kwamen steeds meer mensen bij mij werken. Leerlingen van het voortgezet onderwijs kwamen snuffelen en mbo'ers kwamen stage lopen of werken. Ik genoot ervan als mensen zich ontwikkelden. Ik heb bij al mijn stagiairs en medewerkers

groei en vooruitgang gezien. Voor de een was dat mogen meedoen aan het Nederlands kampioenschap patisserie en voor de ander was dat een week lang op tijd komen en zijn vakkleding op orde hebben. Met leerlingen werken is ontzettend prachtig. Ik weet nog hoe een stagiair bij ons kwam om haar opleiding af te ronden, om vervolgens de branche uit te gaan. Ze was het plezier in het vak en het zelfvertrouwen kwijtgeraakt. We besloten samen er een leuke tijd van te maken, zodat ze in ieder geval haar diploma zou halen. Maar ze bloeide weer op, kreeg vertrouwen in haarzelf en werd trots op de producten die zij maakte. Op een dag stond ze ineens met haar ouders in de bakkerij, om met veel enthousiasme haar werkplaats te laten zien en te vertellen hoe graag ze in de bakkerij wou werken. Ze was de laatste werknemer die ik aannam. Ze heeft inmiddels haar diploma gehaald en ze is nog steeds werkzaam in mijn bakkerij.

Voorzitter. Nu sta ik hier, rechtstreeks uit de praktijk. Ik ben trots op wat ik heb opgebouwd en op wat ik kan betekenen voor al deze mensen. Ik ben getrouwd met Annemiek, mijn sterke vrouw, onze stabiele factor thuis. Zij staat altijd achter mij, samen met onze twee prachtige dochters, Phileine en Louise. Afgelopen maandag zijn ze vol energie begonnen aan het nieuwe schooljaar in groep 5 en 3. Als ouders vertrouwen wij erop dat onze kinderen veilig kunnen leren op school en dat leerkrachten goed met hen omgaan en van onbesproken gedrag zijn, ongeacht of deze leraar onder contract staat bij de school waar ons kind naartoe gaat of via een extern bedrijf activiteiten uitvoert op deze school. Het is daarom ook goed dat wij vandaag dit wetsvoorstel behandelen. Met dit wetsvoorstel wordt een verklaring omtrent het gedrag ook verplicht voor personeel in het aanvullend onderwijs, dat onder het bevoegd gezag valt. De VVD vindt het belangrijk dat onze kinderen veilig naar school kunnen gaan, om daar onder andere te leren lezen, rekenen en schrijven.

Voorzitter. Ik heb nog een paar vragen aan de staatssecretaris. Op onze basisscholen lopen veel studenten stage. Dit kan in het klaslokaal zijn, maar ook in het gymlokaal. Het is goed dat zij zich in de praktijk kunnen ontwikkelen en ik kan uit eigen ervaring vertellen dat kinderen de stagiair beschouwen als een tweede leerkracht. Voor deze stagiairs is er geen verplichting om bij aanvang een vog te overhandigen. Zou het niet beter zijn voor de veiligheid van onze kinderen dat stagiairs ook een vog moeten overhandigen? Daarnaast hoeven leerkrachten die op een school gaan werken alleen bij een sollicitatie een vog te tonen. In de praktijk betekent dit dat zij daarna 30 jaar werkzaam kunnen zijn zonder opnieuw een vog te hoeven tonen. Er loopt momenteel een verkenning naar een continue vog. Ik wacht met belangstelling de eerste resultaten af. In deze verkenning wordt het aanvullend onderwijs echter niet meegenomen. Mijn vraag aan de staatssecretaris is dan ook of het aanvullend onderwijs direct kan worden meegenomen in deze verkenning.

Voorzitter. Ik wil afsluiten met mijn complimenten aan de staatssecretaris. Zij stelde in 2021 de eerste vragen over deze vog aan toenmalig minister Slob. Ik ben er trots op dat

wij een staatssecretaris hebben die de veiligheid van onze kinderen op onze scholen hoog in het vaandel heeft staan.

Dank u wel.

De voorzitter:

Hartelijk dank, meneer Kisteman.

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Van harte gefeliciteerd met uw maidenspeech. Dat was een prachtig eerbetoon aan sterke vrouwen en ambachtelijke ondernemers. Ik moet zeggen dat mij dit in het bijzonder raakt, omdat mijn grootvader zelf ambachtelijk bakker was, niet in Overijssel, maar in de Achterhoek. Prachtig. Welkom in ons midden. U krijgt een bos bloemen van uw fractiegenoot. Ik schors even, zodat iedereen u kan feliciteren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

We gaan verder met het debat over de introductie van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs. Dat wordt per wet gedaan, dus het is ook een wetsbehandeling. De tweede spreker van de zijde van de Kamer is de heer Stoffer. Hij gaat het woord voeren namens de SGP. Gaat uw gang.

De heer Stoffer (SGP):

Voorzitter. Als eerste wil ik uiteraard de heer Kisteman feliciteren met zijn maidenspeech. Een mooi verhaal. We komen een beetje uit dezelfde regio. Zwolle en Elspeet liggen niet ver bij elkaar vandaan. Die bakkerij weet ik dus wel te liggen. De afdrank was voor mij ook dat ondernemers de ruggengraat van onze samenleving zijn en dat het gezin het allerbelangrijkste is. Gefeliciteerd en ik hoop dat we nog vele jaren samen in deze Kamer mogen werken.

Voorzitter. Na jarenlang zoeken heeft de SGP eindelijk de oorzaak van het lerarentekort ontdekt. In de beantwoording van onze vragen bij het wetsvoorstel geeft de regering een overzicht van geweigerde en afgegeven vog-verklaringen. Tot mijn verwondering zag ik dat jaarlijks ongeveer 130.000 tot 170.000 vog-verklaringen worden geweigerd. Gemiddeld worden elk jaar slechts 70 verklaringen afgegeven. Er staan dus tienduizenden mensen te popelen om in het onderwijs aan het werk te gaan. We moeten ze alleen een extra lesje strafrecht en moraal geven. U zult begrijpen dat hier helaas sprake is van een ongelukkige verwisseling en dat slechts 0,08% van de verklaringen wordt geweigerd.

Voorzitter. De verklaring omtrent het gedrag is een heel praktisch middel om de veiligheidsrisico's in beeld te brengen. Die informatie kan het bevoegd gezag van de school helpen om te zorgen voor de veiligheid van leerlingen. Dat vinden we als SGP

nuttig en ook nodig. Het is heel logisch om daarbij niet alleen te kijken naar het vaste personeel, maar ook naar andere personen die in de school bezig zijn. Maar tegelijk moeten we die voor- en nadelen nuchter blijven afwegen. We richten een enorme papierindustrie in, terwijl slechts in een minimaal deel van de gevallen mogelijk problemen ontstaan. Het leven is best ingewikkeld geworden als bijvoorbeeld overblijffouders eerst een vog moeten hebben voordat ze een boterham mogen eten met de leerlingen. Daarom werp ik er maar een stelling in, voor het debat: een vog-vrije zone is niet op voorhand maatschappelijk onverantwoord.

Voorzitter. Het onderwijs moet in deze tijden alle zeilen bijzetten om de basis op orde te hebben. De SGP vindt daarom dat we de lastendruk zo veel mogelijk moeten beperken. Daar blijf ik op hameren, zolang als ik hier mag blijven staan; niet alleen vandaag, maar ook op alle dagen die hopelijk daarna nog komen. Helaas voegen wij met alle goede bedoelingen jaarlijks alleen maar lasten toe en gaat er eigenlijk nooit iets af. We stapelen wetsvoorstel op wetsvoorstel om iets nieuws in te voeren, maar zelden om iets af te schaffen. De SGP is erg benieuwd of dit nieuwe kabinet kan bijdragen aan een trendbreuk in dezen.

Graag doe ik hier in ieder geval drie voorstellen die bijdragen aan minder meer. Het eerste. De SGP vindt het niet logisch om het bevoegd gezag verantwoordelijk te maken voor het bewaren van de vog voor het aanvullend onderwijs. Het bevoegd gezag kan ook aan de zorgplicht voldoen door verplicht te controleren op de vog en het bewaren aan de aanbieders over te laten. Dit is echt een andere situatie dan bij het reguliere personeel dat in dienst is. Het belangrijkste is dat het bevoegd gezag over de juiste informatie beschikt. Daarom heb ik een amendement — ik weet niet zeker of dat al ingediend is; anders wordt dat op korte termijn ingediend — om de verantwoordelijkheid beter te organiseren.

Het tweede voorstel. De SGP vindt de geldigheidsduur van 6 maanden voor het aanvullend onderwijs niet logisch en niet nodig. Het wetsvoorstel gaat uit van de geldigheidsduur van een schooljaar, maar diegenen die het aanvullend onderwijs verzorgen, zullen soms twee keer per schooljaar een vog moeten opvragen. Wie in oktober op school a werkt, moet in mei voor school b een nieuwe vog aanvragen. Dat lijkt ons niet nodig. Zeker niet omdat we voor het bevoegd gezag ook een ruimere termijn accepteren. Daarom stel ik bij amendement voor om de termijn op twaalf maanden vast te stellen.

Het derde voorstel. De tekst van het wetsvoorstel laat het risico open dat het bevoegd gezag straks ook verantwoordelijk is voor de vog van het aanvullend onderwijs, dat weliswaar in de school gebeurt, maar niet per se voor de eigen leerlingen bedoeld is. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een aanbieder na schooltijd een lokaal huurt. De SGP vindt het belangrijk om de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag zo goed mogelijk af te

bakenen. Daarom wil de SGP verduidelijken dat het aanvullend onderwijs ten behoeve van het bevoegd gezag gebeurt.

Voorzitter. De toepassing van het systeem van de vog roept vragen op als je er iets dieper op ingaat. Er is bijvoorbeeld alleen sprake van een langere terugkijktermijn voor zedendelicten, terroristische misdrijven en ernstige geweldsmisdrijven. Zou het juist voor de pedagogische sfeer van het onderwijs niet ook nuttig zijn om informatie te hebben over lichtere strafrechtelijke veroordelingen? Waarom worden praktijken zoals lichte mishandeling, dwang en bedreiging niet meegenomen?

Het tweede punt dat de SGP opvalt is dat de functie van intern toezichthouder voor woningbouwinstellingen wel als verhoogde integriteitseis geldt, maar in het onderwijs niet. De regering gaat daar in de beantwoording eigenlijk niet op in. Waarom zou een verhoogde integriteitseis wel moeten gelden voor een kleine woningbouwvereniging, terwijl het voor toezichthouders van een grote scholenkoepel met tienduizenden leerlingen niet nodig zou zijn? Mijn vraag is of de minister dit verder uit wil zoeken.

De SGP zou graag op drie punten verduidelijking krijgen over het wetsvoorstel. Allereerst over de interpretatie van het begrip "particuliere onderwijsaanbieder". Volgens de regering vallen daar ook zelfstandigen onder, maar het wetsvoorstel spreekt toch echt van personen die werkzaamheden verrichten voor een particuliere onderwijsaanbieder. Zelfstandigen verrichten geen werkzaamheden voor een aanbieder, want zij zijn zelf die aanbieder. Kan dit niet beter anders geregeld worden?

Mijn tweede vraag richt zich op de reikwijdte van het aanvullend onderwijs. De term "particuliere onderwijsaanbieder" klinkt behoorlijk professioneel, maar uit de toelichting en beantwoording krijg ik de indruk dat een veel bredere kring van personen bedoeld is. Is het bijvoorbeeld echt de bedoeling dat ouders die een gastles komen geven over hun beroep eerst een geldige vog moeten tonen?

In de beantwoording schrijft de regering dat een vog in beginsel een jaar geldig is, tenzij op een andere school in dat schooljaar voor het eerst werkzaamheden worden verricht. Kan de regering bevestigen dat het hier gaat om een school die onder een ander bevoegd gezag valt? Het wetsvoorstel richt zich immers op het bevoegd gezag en niet op het schoolniveau. De geldigheidsduur geldt toch voor alle scholen die onder hetzelfde gezag vallen?

Voorzitter, tot slot. In de beslisnota staat dat inwerkingtreding halverwege het schooljaar onwenselijk is, maar in de beantwoording kondigt de regering juist aan dat er gestreefd wordt naar invoering per 1 januari 2025 in plaats van 1 augustus 2025. De regering streeft dus naar iets wat niet wenselijk is. Kan de minister toelichten waarom we dat moeten willen? De SGP ziet geen reden om het onderwijs halverwege het jaar met een nieuwe plicht op te zadelen.

Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter:

Hartelijk dank. U krijgt nog een interruptie van mevrouw Westerveld. Ik meld even dat het amendement over de controleplicht het amendement op stuk nr. 8 is. Het amendement over de verlenging van de geldigheidstermijn is het amendement op het stuk nr. 9. Beide zijn ingediend en ook terug te vinden in Parlis. Mevrouw Westerveld.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik had de amendementen nog niet gezien. Dat kan aan mij liggen, maar ik wil de heer Stoffer vragen om iets nader in te gaan op zijn eerste amendement, over het borgen van de controleplicht. In het schriftelijk overleg heb ik al gezien dat de SGP daarover vragen heeft gesteld. Ik vraag dit niet om vervelend te doen, maar omdat we het hebben over een wet en het belangrijk is om te weten waar we wel en niet mee instemmen. Ik vraag dus om iets meer toelichting, met name bij het eerste amendement.

De heer Stoffer (SGP):

Dat mevrouw Westerveld de amendementen niet heeft gezien, kan kloppen, want we hebben ze vanochtend ingediend en ik denk dat het derde misschien zelfs nog onderweg is. Het gaat dus om het amendement waarin we stellen dat we het niet logisch vinden om het bevoegd gezag verantwoordelijk te maken voor het bewaren van de vog voor aanvullend onderwijs. Daar doelt u toch op? Ja, begrijp ik. Waar het mij om gaat, is dat in geval van het aanbod van interim-juffen en -meesters, om het zo te noemen, mensen die worden aangeboden om les te geven op school, de verantwoordelijkheid voor het bewaren van de vog niet bij de school ligt, maar bij degene die het aanbod doet, dus de manager of eigenaar van het betreffende uitzendbureau voor onderwijspersoneel.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik zag de vragen van de SGP daarover in het schriftelijk overleg. In die zin ligt het amendement in de logische lijn.

De voorzitter:

Dank.

De heer Stoffer (SGP):

Ik hoop dat deze toelichting dusdanig was dat de GroenLinks-PvdA-fractie het amendement gaat steunen. Het mag zelfs mede ondertekend worden, maar dat laat ik even aan mevrouw Westerveld.

De voorzitter:

Het woord is aan mevrouw Rooderkerk. Zij voert het woord namens de fractie van D66.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Voorzitter. Ik feliciteer allereerst graag nogmaals de heer Kisteman met zijn mooie maidenspeech.

Vandaag hebben we het over de vog-plicht in het aanvullend onderwijs. Dat kan van alles zijn: mensen en organisaties die een school helpen, maar ook de bijlesindustrie. Ik vrees dat deze industrie alleen maar gaat groeien. De groei ervan baart ook D66 zorgen. Duizenden kinderen krijgen door dit kabinet straks geen rijke schooldag meer waarop ze die extra bijles en huiswerkbegeleiding ontvangen of extra cultuur- en natuureducatie of sport — met gescheiden werelden tot gevolg. Het aanpakken van de bijlesindustrie is natuurlijk het bestrijden van het symptoom. Het onderliggende probleem is de leescrisis in het onderwijs en de daling van de onderwijskwaliteit. Met de grootste onderwijsbezuiniging van deze eeuw door dit kabinet en het duurder maken van boeken wordt dit niet opgelost.

Maar we hebben het nu over de vog-plicht in het onderwijs en dat lijkt mij hoe dan ook een goed idee. We zullen als D66-fractie strijden tegen de onderwijsbezuinigingen, maar we doen graag mee met goede voorstellen. In het schriftelijke overleg hadden wij geen vragen. De Kamer vond het zelfs zo'n goed idee dat deze wet tot voor kort een hamerstuk was. Nu staan we hier toch en zijn er zelfs amendementen ingediend. Daarom heb ik toch een paar vragen, maar ik zal het kort houden.

D66 is groot voorstander van de rijke schooldag waarmee we school en samenleving verbinden, zodat de kloof tussen kinderen die na schooltijd naar hockey gaan en kinderen die een lek balletje tegen een vervelozе garagedeur schoppen kleiner wordt. We zien in de praktijk dat daarbij veel externe organisaties betrokken worden, zoals lokale verenigingen en andere organisaties. Ik vind het belangrijk om te blijven monitoren dat deze vog-plicht geen obstakels opwerpt voor deze rijke schooldag en om te blijven kijken hoe we dit proces kunnen verbeteren, bijvoorbeeld rond het jaarlijks vernieuwen van de vog. Daarom vraag ik aan de staatssecretaris of zij bereid is om na de inwerkingtreding in contact te blijven met lokale coalities over de vog-plicht en de rijke schooldag om te kijken of en hoe de uitvoering verbeterd kan worden.

In het onderwijsveld ervaren mensen soms meer regels dan er daadwerkelijk zijn. Dat gaat dus om niet-bestaande wet- en regelgeving waarvan mensen wel denken dat die er is. Zo blijkt er in de praktijk veel meer ruimte te zijn dan men soms denkt; er hoeft minder geregistreerd te worden. Ik vind het van groot belang om richting scholen zo helder mogelijk te zijn over wie er nu exact wel en niet onder deze verplichting vallen. Ik zou de staatssecretaris daarom ook willen vragen hoe zij helder gaat communiceren over deze wet om te voorkomen dat scholen ervaren dat iedere luizenmoeder of -vader straks een vog moet hebben.

Voorzitter, ik zou het kort houden, dus dat was het.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Ik stel het op prijs dat u het kort houdt. De heer Soepboer gaat nu spreken, namens Nieuw Sociaal Contract.

De heer **Soepboer** (NSC):

Dank, voorzitter. Ook van deze kant en vanuit de fractie van Nieuw Sociaal Contract de felicitaties aan de heer Kisteman met zijn prachtige, persoonlijke maidenspeech. Heel erg goed gedaan.

Dan over de vog. Voor de fractie van Nieuw Sociaal Contract is het van het allergrootste belang dat onze kinderen, onze leerlingen, onze studenten tot ontwikkeling kunnen komen en kunnen leren in een zo veilig mogelijke omgeving. De vog in het onderwijs kan daar zeker aan bijdragen en is zelfs een goede zaak, zeker gezien de uitwassen hier en daar. Die vog is er op dit moment eigenlijk alleen in het reguliere onderwijs. Die moet je dan één keer aanvragen voordat je in dienst treedt en — er werd net al naar verwezen — in principe is het dan klaar. Er werd net ook aan gerefereerd dat we zien dat steeds meer mensen in het onderwijs komen te werken die niet per definitie in vaste loondienst van een school zijn. Het gebruik van diverse vormen van aanvullend onderwijs is daarmee flink gestegen in de afgelopen jaren, in het afgelopen decennium.

De toename van dat aanvullende onderwijs vindt niet alleen buiten het publieke onderwijs plaats. We zien steeds meer dat het ook binnen de muren komt. Het raakt er een beetje mee vervlochten. Daarom vindt de fractie van Nieuw Sociaal Contract de vog in het aanvullend onderwijs ook wenselijk. We zien alleen wel dat deze wet die nu voortligt in principe de vog-plicht in het aanvullend onderwijs strenger maakt dan die in het regulier onderwijs is. Wij zouden graag zien dat die gelijk worden getrokken. Daarom willen we ook aan de minister vragen welke kansen zij daartoe ziet. De VVD refereerde er net ook even aan. Dat kan bijvoorbeeld door continue screening toe te passen in beide vormen van onderwijs, zoals nu ook al in de kinderopvang gebeurt.

Ondanks mijn uitspraak van net dat de veiligheid van onze leerlingen en kinderen het grootste goed is, moet je toch ook voorzichtig zijn met dit soort zaken, bijvoorbeeld met de vog. Zorgvuldigheid moet wat ons betreft altijd voorop. Het mag ook niet strijdig zijn met de onschuldpresumptie en het moet duidelijk worden wanneer er precies sprake is van een melding als je die continue screening gaat doen. Dat moet gebaseerd zijn op relevante antecedenten. En wat wordt er precies bewaard? Dus daar zou ik de minister naar willen vragen, als ze daar inderdaad onderzoek naar gaat doen. We wachten natuurlijk eerst even de antwoorden op de motie af. Maar dan wil ik haar vragen om daar ook dat soort dingen in mee te nemen.

In de memorie van toelichting staat: "Het wetsvoorstel beperkt verschillende grondrechten van het personeel in het aanvullend onderwijs die voortvloeien uit internationaalrechtelijke verdragen en de Grondwet. De regering acht deze beperkingen gerechtvaardigd in het licht van het te beschermen belang, namelijk de veiligheid van leerlingen, ook wanneer deze deelnemen aan het aanvullend onderwijs." De fractie van NSC is het hier hartstochtelijk mee eens. Toch moeten we ons realiseren dat het altijd om mensen gaat en dat bij onzorgvuldig handelen ook de kwetsbare positie van

docenten en andere mensen die werkzaam zijn in het onderwijs, aangetast kan worden en dat mensen vermalen kunnen worden. Daarmee doe ik dus nogmaals de oproep om dat met een zo groot mogelijke zorgvuldigheid te doen.

Tot slot. De fractie van NSC wil nogmaals benadrukken dat een veilige omgeving voor onze kinderen, leerlingen en studenten het belangrijkste is en zal daarom voor de wet stemmen. Dat doet zij met de oproep en de vraag aan de minister om de vog-verplichting gelijk te trekken met het reguliere onderwijs en om daar zo meteen op te reflecteren in haar eerste termijn. Ik bedoel natuurlijk de staatssecretaris; excuus.

Daarnaast hadden wij nog een aantal vragen, maar die zijn inmiddels door de SGP en de fractie van D66 gesteld. Wij wachten het antwoord daarop ook even af.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

U krijgt nog een interruptie van de heer Stoffer.

De heer **Soepboer** (NSC):

Dan wachten we daarop.

De heer **Stoffer** (SGP):

Ik geniet altijd van de bijdragen van de heer Soepboer. Dat zei ik voor het reces ook weleens, maar nu ook weer. Eén vraagje nog ter verduidelijking. Wat betekent gelijktrekken voor het zittende personeel? Moet de leiding van de school meer gaan controleren? Is dat de bedoeling? Wat zou dat gelijktrekken in de praktijk betekenen?

De heer **Soepboer** (NSC):

Wij halen hier het voorbeeld aan van de continue screening. Nogmaals, de minister doet een onderzoek daarnaar. Het verzoek ligt er om het aanvullend onderwijs daarbij te betrekken. Continue screening houdt in dat een vog continu wordt gescreend. Als iemand een delict pleegt en er dus iets misgaat, komt daar een melding van via Justis bij het bevoegd gezag. Op het moment dat die melding komt, kun je in gesprek gaan over de aard van die melding en wat de gevolgen daarvan zouden kunnen zijn. Dit betekent dat je één keer je vog aanvraagt, maar dat als je een strafbaar feit pleegt, er wel een melding binnenkomt. Je kunt daar dan over gaan praten. Men hoeft niet elk jaar opnieuw een vog aan te vragen. Mocht er gaandeweg iets gebeuren, wordt er een melding gedaan en kan dat invloed hebben op de vog. De vog kan dan bijvoorbeeld ingetrokken worden.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik heb een iets bredere vraag aan de heer Soepboer omdat dit debat onderdeel uitmaakt van een langlopende discussie in de Tweede Kamer, waar ook de minister aan heeft meegedaan toen zij nog Kamerlid was.

De **voorzitter**:

De staatssecretaris.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

De staatssecretaris; excuus! De staatssecretaris, de vorige minister en daarvoor ons collega-Kamerlid, heeft aan die discussie meegedaan. Die gaat ook over de rol van private aanbieders in ons publiek bekostigde onderwijs. De Kamer heeft in meerderheid gezegd dat we daarmee moeten uitkijken. Tegelijkertijd zien we ook dat het aantal bijlesinstituten en de hoeveelheid huiswerkbegeleiding et cetera toenemen. Mijn vraag aan de heer Soepboer is wat hij vindt van die algemene ontwikkeling. Ik vraag hem dat omdat we nu een Kamer hebben in een hele nieuwe samenstelling.

De heer **Soepboer** (NSC):

Mevrouw Westerveld, mijn antwoord daarop zou zijn dat ik het een zorgelijke ontwikkeling vind omdat met een dergelijke ontwikkeling de verschillen weleens groter zouden kunnen worden. Dan gaat het over kansengelijkheid. We hebben altijd de mond vol over kansengelijkheid en proberen dat op te lossen door geld te steken in symptoombestrijding van de kansenongelijkheid, maar de basis van kansengelijkheid is goed onderwijs. Als je goed onderwijs hebt, zou het dus ook zo moeten zijn dat jouw sociaal-economische achtergrond des te minder relevant wordt omdat je onderwijs zo goed is. Hoe slechter jouw onderwijs, hoe relevanter juist die externe zaken zijn zoals sociaal-economische achtergrond, maar ook bijvoorbeeld het wel of niet kunnen betalen van bijles. Met andere woorden: goed onderwijs zou ervoor moeten zorgen dat we betere kansengelijkheid krijgen.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik vind dit een belangrijk signaal, want ik denk dat we dit gesprek de komende tijd nog vaker met elkaar zullen hebben.

De heer **Soepboer** (NSC):

Ja, maar dat betekent dus niet per definitie, mevrouw Westerveld, dat we zullen zeggen dat er meer geld moet naar onderwijs enzovoort. Wij vinden dat goed onderwijs moet worden bereikt door bijvoorbeeld structurele financiering en nog een aantal andere zaken. Daartoe willen we graag, hopelijk Kamerbreed, een herstelplan kwaliteit onderwijs maken.

De **voorzitter**:

Afrondend, mevrouw Westerveld.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Dan heb ik nog wel een klein vervolgvraagje. Wij voeren een best fundamentele discussie omdat het echt gaat over de vraag in hoeverre we commerciële instellingen toelaten in ons publiek bekostigde onderwijs, in de wetenschap dat sommige kinderen ook gewoon tijdelijk bijles of extra ondersteuning nodig hebben. Dat weten we allemaal. Het is dus een best fundamentele discussie. Maar in de afgelopen jaren zijn vanuit de Kamer ook wel verschillende oproepen gedaan aan de bewindspersoon — ik hoop dat we dat in de toekomst weer zullen gaan doen — om de teugels wat strakker aan te

trekken. Ik zou de heer Soepboer het volgende willen vragen. We zien de ontwikkelingen. We zien dat het aantal instituten toeneemt, dat bijlessen toenemen en dat de hoeveelheid geld die ouders daarin investeren, toeneemt. Is hij het ermee eens dat we de komende tijd met elkaar de minister misschien toch moeten bewegen om op sommige vlakken de teugels wat strakker aan te trekken?

De heer **Soepboer** (NSC):

Ja, laten we kijken of we de staatssecretaris en de minister — die is er natuurlijk ook nog — daartoe kunnen bewegen. Daarmee zeg ik dus niet dat we er geheel zonder moeten, want er kunnen ook best functionele zaken zijn, anders dan het reguliere onderwijs. Maar de trend — daar vroeg u mij naar — vind ik zorgelijk. Daarbij vindt u mij aan uw zijde.

De **voorzitter**:

Dan is nog het woord aan mevrouw Rooderkerk.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Ik hoor de heer Soepboer zeggen dat hij geen extra geld naar het onderwijs wil, maar hij wil wel extra screening, voornamelijk continue screening. Op dit moment gebeurt dat in de kinderopvang, maar nog niet in het reguliere onderwijs. Als ik het goed hoor, wil hij het zowel voor het reguliere als voor het aanvullende onderwijs doen. Heeft hij een idee hoeveel dat kost?

De heer **Soepboer** (NSC):

Het is een onderzoek dat volgens mij zou worden verricht door de minister. Er staan in het stuk nu al een aantal indicatiebedragen betreffende de kosten voor het aanvragen van een vog. Het hoeft volgens mij niet veel duurder te worden dan het nu is. Maar daar zou de minister straks wellicht antwoord op kunnen geven.

De **voorzitter**:

De staatssecretaris.

De heer **Soepboer** (NSC):

De staatssecretaris! Ja, het is even wennen na het reces, jongens. Dit moet nog even inslijten. Excuses. Wellicht zou de staatssecretaris er een beter antwoord op kunnen geven. Mijn signalen over het geld in het onderwijs, mevrouw Rooderkerk, gingen er meer over dat we de afgelopen jaren miljarden hebben geïnvesteerd in het onderwijs en dat dat er nog nooit zo slecht voor heeft gestaan. Ik wil graag kijken hoe we dat beter, structureler en anders kunnen investeren. Dat was het signaal dat ik wilde afgeven.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Nou ja, het is een heel interessant experiment, hoor: zeggen "we doen een hele grote bezuiniging op het onderwijs en dan kijken we of de kwaliteit beter wordt". Ik ben heel benieuwd wat het resultaat zal zijn. We gaan het zien. De heer Soepboer zei net: het zal wel niet heel veel duurder worden. Natuurlijk wél. Het hele punt is namelijk dat je het bij

continue screening verlegt naar het niveau van de Staat. Dan moet er een toezichthouder worden aangesteld en er zijn uitvoeringskosten aan verbonden. Ik hoor graag van de staatssecretaris of zij daarop kan ingaan, maar het lijkt mij dat het duurder is.

De heer **Soepboer** (NSC):

Het lijkt de fractie van Nieuw Sociaal Contract beter dat we het op die manier aanpakken dan dat we van ons onderwijzend personeel vragen om elk jaar opnieuw iets te overhandigen. Maar dat gaan we dus afwachten. U noemt het een experiment. Nou, we hebben het experiment van de afgelopen jaren gezien: we hebben miljarden in het onderwijs gestopt, over de schutting gegooid, zonder dat we van tevoren hadden bedacht waar het precies voor was en in de verwachting dat er wel iets uit zou kunnen komen. Dat zou je een experiment kunnen noemen. Nu gaan we dan naar de koerswijziging waar Nederland al zolang op wacht. Ik hoop dat dat resultaten op gaat leveren.

De **voorzitter**:

Op dit punt afrondend, mevrouw Rooderkerk.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Dat vind ik toch wel heel grof. Zegt de heer Soepboer hier nu werkelijk dat er geld voor het onderwijs over de schutting is gegooid? Al die leerlingen die les hebben gehad van leraren, de verhoging van de inkomens van leraren, al het extra onderwijs dat er is gegeven: dat noemt de heer Soepboer nu "verspild geld". Is dat werkelijk wat u nu beweert? Ik vind het echt heel bizar dat hij dit nu zegt. Natuurlijk zijn de problemen met het onderwijs nog niet opgelost. We zijn ook pas net begonnen. We zijn pas net begonnen met de curriculumherziening; die is nog niet afgerond, daar komt ook steeds vertraging in. We zijn net begonnen met de basisvaardigheden aanpak. En in plaats van die door te zetten en die structureel te maken wordt er nu gewoon heel hard bezuinigd. Ik vraag de heer Soepboer echt of hij zijn bewering kan terugnemen dat het verspild geld is, en dat voor al die leraren in het land die hun best doen om, tegen de klippen op, de kwaliteit te verbeteren.

De heer **Soepboer** (NSC):

Mevrouw Rooderkerk daagt mij een beetje uit. Daar leg ik graag mijn pen voor neer. U beticht mij er nu van dat ik zeg: het is verspild geld. Ik heb gezegd dat geld op een verkeerde manier is geïnvesteerd. Was het maar allemaal bij die leraren terechtgekomen. En ja, de lonen zijn een beetje omhooggegaan. Dat is hartstikke goed; dat vind ik een goede ontwikkeling. Maar de rest van het geld, zo zegt ook de Rekenkamer, is soms op een manier geïnvesteerd die niet altijd goed was. Dan waren er niet van tevoren duidelijke doelen en duidelijke plannen, zodat we aan de achterkant niet konden meten wat de resultaten waren. We zien nu dat de PISA-scores nog nooit zo laag zijn geweest als nu. Leesvaardigheid, rekenvaardigheid: het is allemaal een

probleem. Dan kunt u niet met droge ogen beweren dat al het geld dat we in het onderwijs hebben gestoken, goed besteed is geweest. Dat had anders gekund en dat had anders gemoeten. Ik hoop dat we dat de komende tijd kunnen gaan doen.

De voorzitter:

Dank voor uw inbreng en uw antwoorden op de interrupties. We gaan door naar de volgende spreker. Dat is de heer Van der Hoeff. Hij voert het woord namens de PVV. Gaat uw gang.

De heer Van der Hoeff (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Allereerst vanuit de PVV-fractie de felicitaties aan de heer Kisteman voor zijn maidenspeech. Mooi om te horen. U bent ondernemer geweest. Dat komt me heel bekend voor. En vervolgens met de spreekwoordelijke voeten in de klei hier als Tweede Kamerlid functioneren. Dat is prachtig. Dat herken ik. En daar wil ik, met een bakje koffie, ook nog weleens een keer wat over zeggen.

Voorzitter. Vandaag spreken we over een onderwerp dat ons allemaal aangaat: de veiligheid van onze kinderen en jongeren binnen de school. Voor de PVV is veiligheid altijd al een speerpunt geweest. Het wetsvoorstel dat vandaag ter discussie staat, breidt de vog-verplichting uit naar personen die werkzaam zijn in het aanvullend onderwijs, voor zover dit onderwijs binnen de schooltijden of aansluitend daarop plaatsvindt, of onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag valt.

Dit betekent ook dat zij die bijlessen, huiswerkbegeleiding, examentraining of andere vormen van aanvullend onderwijs aanbieden, een vog moeten overleggen voordat zij in contact komen met leerlingen. De PVV steunt deze uitbreiding volledig. Een vog is een noodzakelijk instrument om ervoor te zorgen dat personen met een crimineel verleden niet zomaar toegang krijgen tot onze kinderen. We moeten er alles aan doen om risico's te minimaliseren.

Maar de PVV wil ook benadrukken dat de vog slechts een eerste stap is. Het hebben van een vog, van een schone strafrechtelijke achtergrond, biedt geen garantie voor het gedrag of de opvattingen die iemand in de praktijk meebrengt. Een vog zegt immers niets over iemands persoonlijke overtuigingen, ideeën of intenties. Een leraar of begeleider kan een onberispelijk strafblad hebben en toch schadelijke overtuigingen of gedragingen met zich meebrengen die het welzijn en de sociale veiligheid van onze kinderen kunnen ondermijnen. Denk bijvoorbeeld aan leraren die hun eigen religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen te nadrukkelijk in de klas willen opbrengen, op een manier die bepaalde groepen kinderen buitensluit of hun welbevinden zou schaden.

Voorzitter. Wij pleiten daarom ervoor dat scholen niet alleen vertrouwen op de vog, maar ook voortdurend alert blijven op het gedrag en de uitingen van alle medewerkers die met leerlingen werken. Dit vraagt om een proactieve houding van het schoolbestuur en het bevoegd gezag. Er moet niet alleen worden gekeken naar de formele kwalificaties van

het personeel, maar ook naar hoe zij omgaan met de kinderen, naar hoe zij spreken over gevoelige onderwerpen en naar hoe zij de waarden van deze samenleving overbrengen.

Er moeten duidelijke gedragsregels zijn waar iedereen zich aan moet houden. Deze regels moeten consequent worden gehandhaafd. Er moet ruimte zijn voor feedback van zowel leerlingen als ouders. Er moet snel en adequaat worden ingegrepen bij signalen van onveiligheid of ongewenst gedrag.

Voorzitter. De PVV is van mening ...

De **voorzitter**:

Een ogenblik. Ik geloof dat mevrouw Westerveld u wil interrumpen op wat u hiervoor zei.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik vind dit nogal een wantrouwen uitstralen naar leraren. Mijn vraag aan de PVV zou zijn: wat moeten scholen dan nog meer doen dan ze nu al doen om te kijken of leraren, in de woorden van de PVV, geen andere vormen van ongewenste meningen de klas in brengen?

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

De woorden van het niet vertrouwen van leraren komen op het conto van de vraagsteller. Wat ik aangeef, is dat een vog niet bindend is. Op het moment dat een vog verstrekt wordt, is dat een momentopname. Daar zijn wij voor. We zeggen: dat moeten we zeker doen, want dat is een extra ijkpunt. Maar ik neem u bijvoorbeeld mee naar 9 april, zeven of acht jaar geleden, naar Alphen aan den Rijn en Tristan van der Vlis. Toen gebeurde er een hoop in een winkelcentrum. Hij had dus gewoon een vog. Hij had een wapenvergunning en een vog. Maar later in zijn leven is er wat ontstaan waardoor die vog vervolgens ...

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik vind dit heel ver afgaan van mijn vraag.

De **voorzitter**:

De spreker gaat over zijn eigen antwoord. U mag daarna weer interrumpen.

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

Het punt is gewoon dat een vog een momentopname is. Dat wil ik u meegeven. Er kan later wat gebeuren in het leven van mensen. Je kan zonder werk komen te zitten. Er kan iets gebeuren in je relatie waardoor er iets met je geestelijke gesteldheid gebeurt. Dan is de momentopname gepasseerd. Dat wil ik u meegeven in reactie op uw vraag.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Wij hebben tienduizenden leraren in dit land die voor de klas staan omdat zij kinderen kennis, vaardigheden en wat er in de rest van de wereld gebeurt willen overbrengen. Natuurlijk is sociale veiligheid belangrijk. Daar is ongelofelijk veel aandacht voor, op

scholen maar ook hier in de Tweede Kamer. Daar praat men over op lerarenopleidingen. Ik vind het nogal ver gaan om weer in zo'n debat de suggestie te doen — deze woorden zijn wel degelijk genoemd — dat bevoegd gezag alert moet zijn op de gedragingen van leraren. Dan denk ik: wat gaat er nu dan verkeerd bij het bevoegd gezag, of wat gaat er verkeerd waardoor überhaupt de suggestie hier in de Tweede Kamer benoemd moet worden dat het bevoegd gezag meer zou moeten doen? Een voorbeeld erbij halen van ver buiten het onderwijs, van iets dat negen jaar geleden gebeurde, doet af aan de hele discussie. Mijn vraag is nogmaals: wat zou er dan nog meer moeten gebeuren dan nu al gebeurt in dat goede gesprek op de opleidingen, in de Kamer, op de scholen zelf, waardoor het bevoegd gezag kennelijk leerkrachten nog meer moet gaan controleren? Wat is dat dan? En als dat niets is, dan kunnen we ook gewoon doorgaan met het onderwerp van het debat van vandaag.

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

Ja, ik kan de tekst nog een keer oplezen, maar ik heb hier in de tekst ook naar voren laten komen dat er een scherper toezicht op scholen moet zijn. Dus de scholenkoepels zelf of de directie zullen er toch op moeten letten dat er na het verstrekken van die vog, nadat iemand in dienst is gekomen van de school, ook nog van alles kan gebeuren met iemand. Dus die vog alleen is niet bindend. En die staat vandaag ter discussie. Althans, "ter discussie" ... Daar hebben we het vandaag over. Die willen we uitbreiden. Daar zijn wij voor, maar we geven alleen maar het signaal af van: "Let op, dat is niet alleen maar alles; vervolgens moet je na een vog-verstrekking mensen wel blijven volgen." Nou, dat.

De **voorzitter**:

Afrondend op dit punt, mevrouw Westerveld.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Woorden doen ertoe, en door dit hier neer te leggen, wordt de suggestie gewekt dat het nu niet gebeurt op scholen. Dus mijn vraag is: wat moet er dan nog meer gedaan worden, wat moet het bestuur dan nog meer doen om te kijken of leerkrachten zich wel of niet gedragen? En ik wil ook even markeren dat dit wel in tegenstelling is tot wat ik de PVV altijd heb horen zeggen, namelijk dat pal staan voor de leerkracht. Maar mijn vraag is heel helder: wat zou het bevoegd gezag dan nog meer moeten doen? Anders moeten we deze suggestie in dit soort zaken hier gewoon niet ter sprake brengen, want het suggereert nogal iets.

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

De vraag wordt nu als het ware met andere woorden opnieuw gesteld. Ik heb letterlijk gezegd: wij pleiten ervoor dat scholen niet alleen vertrouwen op de vog, maar ook voortdurend alert blijven. Nou, dat is het verhaal, en meer dan dat is de boodschap op dit moment niet.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Het is mij niet helemaal duidelijk, hoor. De heer Van der Hoeff zei net dat er dus ook

moet worden gelet op het gedrag van leraren inzake gevoelige onderwerpen, op of ze daarmee om kunnen gaan. Wat bedoelt hij daar dan mee? Het doet mij toch heel erg denken aan die bizarre zin uit dat hoofdlijnenakkoord over seksuele vorming, dat dat "neutraal" zou moeten zijn. Dat is echt waar dit naartoe lijkt te gaan. Ik vraag de heer Van der Hoeff om even heel precies aan te geven wat hij nu precies verwacht van schoolbesturen dat zij met leraren doen. Ik snap echt oprecht niet wat hij hier bedoelt.

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

Ik snap dat u probeert de discussie heel erg breed te trekken, zelfs naar het akkoord dat aanstaande vrijdag gepresenteerd wordt en wordt uitgezet in het coalitieakkoord. Of naar wat er gaat plaatsvinden, maar dat is nu ook niet aan de orde. Het gaat hier over een vog, en over de vog geeft de PVV aan: we zijn voor die uitbreiding, we zeggen alleen maar "let op, volg het nadat die vog verstrekt is; kijk nog eventjes goed naar wat er nog meer gebeurt". Meer dan dat is het niet.

De **voorzitter**:

Afrondend, mevrouw Rooderkerk.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Ik stel de vraag heel precies: wat bedoelt de heer Van der Hoeff met "gevoelige onderwerpen" en met of leraren daar dan mee "om kunnen gaan"?

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

Afijn, dan heeft u de tekst niet goed beluisterd en zou ik hem even terug moeten lezen. Maar ik heb het precies allemaal opgenoemd en in het vervolgstukje straks kom ik er nog een heel klein stukje op terug, dus ga ik maar verder met mijn betoog.

De **voorzitter**:

Ja, de vraag is nu vijf keer gesteld, en u moet het doen met dit antwoord.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Dan concludeer ik dat de heer Van der Hoeff niet meer bedoelt dan dat we de vog voor het aanvullend onderwijs en voor leraren als leidend nemen, en dat hij geen verdere beperkingen wil opleggen aan leraren. Dat lijkt me heel verstandig namelijk.

De **voorzitter**:

Meneer Van der Hoeff, nog behoefte aan een reactie? Nee? Dan vervolgt u uw betoog.

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

Voorzitter. De PVV is van mening dat er een cultuur van voortdurende waakzaamheid en verantwoordelijkheid moet heersen binnen onze scholen. We moeten een klimaat creëren waarin kinderen zich veilig voelen om zichzelf te zijn, waarin ze vrij zijn van ongewenste beïnvloeding en waar elke vorm van discriminatie of uitsluiting resoluut wordt bestreden.

Nou voorzitter, met de interrupties erbij is het laatste stuk ook komen te vervallen, dus dit was de bijdrage van de PVV.

De **voorzitter**:

Ja. Dank voor uw inbreng. Tot slot is van de zijde van de Kamer in deze eerste termijn het woord aan mevrouw Westerveld. Zij voert het woord namens de fractie GroenLinks-Partij van de Arbeid. Ga uw gang.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter. Mooi om deze wet vandaag te bespreken, ook omdat de staatssecretaris ... Ik stel toch maar voor dat we het gewoon maar weer "minister" maken; dat past ook veel beter bij het belangrijke werk dat u doet. Maar goed, de staatssecretaris heeft hier zelf ook nog een rol in gespeeld. Het heeft al een lange geschiedenis. In 2011 publiceerde Tom van Haperen, lerarenopleider en publicist, in NRC een artikel met de veelzeggende tekst: "Huiswerkinstituten nemen onderwijs over". In NRC dus. In de jaren daarop trokken mensen van de Algemene Onderwijsbond, waar ik destijds werkte, en andere leerkrachten best wel vaak aan de bel bij het ministerie, omdat ze gewoon zagen dat steeds meer begeleiders en commerciële externe instituten de school in kwamen.

In 2017 werd het rapport Licht op schaduwonderwijs gepubliceerd, waarin ook al werd gewaarschuwd voor de toenemende vercommercialisering. Ook in 2017 vond er in de Tweede Kamer op initiatief van GroenLinks en de PvdA een rondetafelgesprek plaats met experts, waarin zij waarschuwden voor drie zaken, namelijk: ongelijke kansen tussen ouders met veel of weinig geld, verwevenheid tussen publiek en privaat onderwijs, en het idee dat bijles een vanzelfsprekendheid zou worden naast het reguliere onderwijs. In 1995 gaven ouders naar schatting 26 miljoen uit, maar in 2017 was dit bedrag maar liefst gestegen naar 185 miljoen. Rond die tijd waren er al rond de 2.500 bijlesbureaus.

In 2018 kwam het boek De bijlesgeneratie uit, van bijzonder hoogleraar Louise Elffers. Dat ging over de schokkende effecten van vroegselectie, maar ook over hoe bijlessen de ongelijkheid kunnen vergroten. Ook de Kamer maakte zich zorgen. Naast de rondetafelgesprekken werden er vaak Kamervragen gesteld, moties ingediend en debatten gevoerd, enzovoorts. U kent het inmiddels. In 2019 ging dat door. Er kwam een nieuw rapport over schaduwonderwijs. Daaruit bleek dat het aantal leerlingen dat gebruikmaakt van aanvullend onderwijs groter werd. Dan zijn het vooral leerlingen van wie de ouders het kunnen betalen. Maar het was zelfs doorgedrongen tot steeds jongere kinderen, in het basisonderwijs. We zagen ook dat het particuliere onderwijs, het aantal privéscholen, was gegroeid. En geloof me maar, de Kamer vond in meerderheid echt dat overheidsingrijpen nodig was. Wij worstelden alleen met de manier waarop, want je kunt niet zomaar bijlessen verbieden. Sterker nog, dat is onwenselijk. Dus wij worstelden met de manier waarop, maar de hele Kamer en ook de bewindspersoon hadden daar zorgen over.

In het Kamerdebat werd ook een motie van mij en onder andere de PvdA en de SP aangenomen waarin werd gevraagd om de ongewenste effecten van schaduwonderwijs tegen te gaan. In de motie vroegen we om te onderzoeken hoe scholen zelf schaduwonderwijs tegen kunnen gaan. De uitgaven dat jaar waren inmiddels gestegen naar 320 miljoen. Dan heb ik het over de huishoudens. Inmiddels waren er naar schatting 3.000 bijlesbureaus. Dat waren er al 500 meer dan twee jaar daarvoor. In 2020 was er — verrassing — wederom een toename in het aantal bureaus. Ook het aantal leerlingen dat er gebruik van maakte, steeg. Er werd weer een motie van ons aangenomen, waarin we vroegen dat scholen geen reclame meer zouden maken. Eigenlijk wilden wij voorkomen dat scholen via bijvoorbeeld kortingsbonnen ervoor zouden zorgen dat leerlingen bijles zouden krijgen. Dit gebeurt helaas nog steeds. Ik kom daar straks nog even op terug.

Toen kwam de coronacrisis. We weten natuurlijk allemaal wat de effecten daarvan waren. Een van de zaken die heel goed waren in de coronacrisis, was dat er een steunpakket kwam van 8 miljard. Tegelijkertijd zien we, met de kennis van nu, dat veel van dat geld ging naar commerciële bijlesbureaus. De Kamer maakte zich daar destijds al zorgen over en waarschuwde daar al voor. Dat coronageld was namelijk kortdurend. Met andere woorden: scholen konden dat niet gebruiken om leerkrachten langdurig aan te nemen en om al bij het begin aan studiekeizers te beloven dat er straks een baan zou zijn. Het was kortdurend geld, dat in een kort tijdsbestek moest worden uitgegeven. Dus veel scholen zagen zich genoodzaakt om dat uit te geven aan externe bureaus.

In 2021 was er wederom een aangenomen motie van ons om schaduwonderwijs terug te dringen, deze keer met de focus op hoger onderwijs. In het hoger onderwijs zie je dat studiekeizers, bijvoorbeeld voor een opleiding geneeskunde, kunnen zoeken op: welke opleiding wil ik doen? Welke toetsen moet ik daarvoor maken? Dan kun je een op maat gemaakt pakket afnemen. De ongewenste effecten daarvan zijn natuurlijk dat dit geld kost. Dit leidt ertoe dat de jongeren die dit kunnen of willen betalen, of die ouders hebben die dit kunnen betalen, een grotere kans hebben om in te stromen in een opleiding in het hoger onderwijs. Ook dit zie je toenemen.

Wat ook niet onbelangrijk was: inmiddels werd het eigenlijk heel gewoon dat veel van die bedrijven gewoon in de school zaten en dat er klaslokalen gehuurd werden. In 2021 sloeg ook de Onderwijsraad alarm. In zijn rapport Publiek karakter voorop werd de overheid gewezen op de groei en de verstrengeling van privaat onderwijs met publiek bekostigd onderwijs. De Onderwijsraad zei: wie het aanvullende onderwijsaanbod betaalt en wie de kwaliteit ervan bepaalt, is soms lastig te zien. Daarnaast wees de Onderwijsraad ook op de belangrijke kerntaak van de scholen: scholen lijken dat nu soms ook te vergeten, omdat je nu eenmaal een deel van de taken kan uitbesteden aan private partijen.

Voorzitter. Ik kan nog wel even doorgaan. We hebben ook nog de onderwijsinspectie. Die heeft ook al een aantal keer gewaarschuwd. Ook in het laatste rapport, de Staat van het Onderwijs, heeft de onderwijsinspectie gewaarschuwd voor de explosieve stijging naar bijna een half miljard van geld dat van huishoudens naar privaat onderwijs gaat. Daar komen de coronagelden nog bovenop. Ook Follow the Money heeft onderzoek gedaan. Zij zeggen dat er inmiddels zo'n 5.000 bedrijven zijn die zich bezighouden met een vorm van onderwijsondersteuning.

Daarbij viel ons weer het volgende op. De meeste van die bedrijven zitten in de Randstad. Bijvoorbeeld in Amsterdam alleen al zijn er 443 bijlesinstituten. Maar een aantal Drentse gemeenten, namelijk Emmen, Meppel en Tynaarlo, komen niet verder dan negen. Het is niet zo dat ik dat per se positief vind, maar dat laat zien hoe groot de verschillen zijn en waar commerciële aanbieders zich vervolgens vestigen.

Ik kan u ook verklappen, zoals ik net al zei en ook niemand zal verbazen: die extra ondersteuning komt vaak niet ten goede aan de kinderen die het echt het hardst nodig hebben. Die komt vaak ten goede aan de kinderen van de ouders die het kunnen betalen of aan de kinderen die vaak al havo of vwo doen, maar van wie de ouders willen dat ze nog een net wat hoger cijfer krijgen. En natuurlijk, zeg ik nogmaals, is een vorm van bijles of van onderwijsondersteuning soms nodig, want extra ondersteuning kan kinderen ook helpen, bijvoorbeeld kinderen met een forse achterstand.

Daarom vind ik deze wet ook lastig. Ik heb namelijk het gevoel dat de Kamer hiernaar kijkt en dat we met elkaar signaleren dat het niet goed gaat, maar dat er vervolgens te weinig wordt gedaan om die trend echt te keren. Het is mooi dat dit wetsvoorstel er ligt. Dit wetsvoorstel vraagt om een vog voor personeel dat aanvullend onderwijs aanbiedt via externe partijen in de school. Maar eigenlijk wil ik die externe partijen helemaal niet in de school hebben. Ik had liever een wet gezien die het op de een of andere manier veel onaantrekkelijker maakt voor al die private partijen om onderwijs aan te bieden.

Voorzitter. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het publieke karakter van het onderwijs. We geven ze de verantwoordelijkheid om die vog te regelen voor personeel dat aanvullend onderwijs aanbiedt. Maar waarom hamert de staatssecretaris niet wat meer op die verantwoordelijkheid van de schoolbesturen om dat publieke karakter te waarborgen? Ik krijg daar ook graag een reactie van de staatssecretaris op.

Ik heb ook nog een vraag over de omzetbelasting. Daar hebben we in het schriftelijk overleg ook vragen over gesteld. Volgens mij is dat logisch, omdat goed onderwijs een publiek goed is. We zien steeds meer commerciële bijlesbureaus die grof geld verdienen aan het geven van bijlessen. Die bureaus zijn ook vrijgesteld van omzetbelasting. Maar zou het niet een idee zijn om private bedrijven die winst maken in het onderwijs gewoon net als andere bedrijven belasting te laten betalen en dat geld dan via een omweg weer terug te laten vloeien naar dat publiek bekostigde onderwijs, zodat zij hun kerntaken beter kunnen uitvoeren?

Voorzitter. Ik noemde al een paar keer dat we ook al eerder in debatten benadrukt hebben dat we niet willen dat scholen reclame maken.

De **voorzitter**:

Een ogenblik. Ik geef het woord even aan de heer Kisteman voor een interruptie.

De heer **Kisteman** (VVD):

Ik heb zonet in mijn maidenspeech verteld dat wij onze bedrijven die winsten moeten gunnen en ik hoor nog geen halfuur later dat we die misschien weer moeten afnemen voor de belasting, voor het onderwijs. Waarom zouden deze bedrijven dit onderwijs nog willen geven als ze geen winst meer mogen maken? Hoe ziet u dat voor zich, vraag ik via de voorzitter.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Wij zijn een groot voorstander van ondernemers die op een eerlijke manier hun geld verdienen. Ik vond het in die zin ook een hele mooie maidenspeech van de heer Kistemaker ...

De **voorzitter**:

Kisteman.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

De heer Kisteman gaf aan hoe hij vanuit het niets zo'n mooie organisatie opzette en met al z'n collega's samenwerkte. Daar hebben wij helemaal niets tegen. Wat wij wel kwalijk vinden, is dat publieke middelen, middelen die via de belasting worden besteed aan ons onderwijs, met als doel dat alle kinderen een eerlijke kans krijgen in het onderwijs ... Daarbij zien wij dat private ondernemingen daarvan investeren en soms hele grove, grote winsten maken. Dat loopt de spuigaten uit. Daar willen wij paal en perk aan stellen, want het gaat om geld dat wij met elkaar opbrengen door middel van belastingen die bedrijven en burgers betalen en dat naar het onderwijs gaat, juist om te zorgen dat kinderen gelijke kansen hebben. Laten we er dan alsjeblieft ook met elkaar voor zorgen dat dat geld in het onderwijs blijft.

De heer **Kisteman** (VVD):

Mevrouw zet hier het frame neer dat er enorm grote winsten worden gemaakt. Dat zou niet eerlijk zijn. Noem dan eens bedragen. Wat vindt u dan oneerlijke winsten die buitenproportioneel zijn, vraag ik via de voorzitter.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Was het maar een frame. Het is gewoon een feit. Ik noemde net een aantal gepubliceerde onderzoeken hierover. Ik noemde net het aantal instituten, dat in opkomst is. Ik noemde net de uitgaves van huishoudens, inmiddels 500 miljoen. Dat is geld dat huishoudens besteden aan privaat onderwijs. Het staat eenieder natuurlijk vrij om bijles in te kopen voor z'n kind, maar de reden waarom steekt mij. In heel veel onderzoeken is gevraagd naar de reden: waarom heeft u bijlessen nodig voor uw kind?

De redenen die ouders noemen, zijn dan bijvoorbeeld dat de klassen te vol zijn, dat de leerkrachten te weinig tijd hebben voor hun kind, dat kinderen er niet aan toekomen om hun huiswerk te maken, omdat ze daar onvoldoende in begeleid worden. Dat vind ik taken die bij de school zouden moeten liggen. Dat vind ik een essentieel onderdeel van de schooltaken. Onze leerkrachten moeten de tijd hebben om alle kinderen, ook na school, dingen uit te leggen als bijvoorbeeld de lesstof hun niet goed blijft en om extra ondersteuning te bieden als een kind even achterloopt in een vak. Dat vind ik taken die bij ons publiek bekostigde onderwijs horen. Als ouders om die redenen naar private organisaties stappen, vind ik dat kwalijk. Ik zou willen dat er meer geld naar ons onderwijs gaat, dat leerkrachten beter in die gelegenheid worden gesteld en dat er leraren bij komen, want het lerarentekort is echt de grote olifant in de kamer. We zouden er eigenlijk voor moeten zorgen dat alle leraren kleinere klassen hebben en dat ze genoeg tijd hebben voor hun leerlingen. Dat is nu niet aan de orde, dus gaan een aantal ouders naar private bureaus. Als dat met publiek geld gebeurt — en dat is ook gebeurd — vind ik dat kwalijk.

De heer **Kisteman** (VVD):

Afrondend. Ik snap dat mevrouw Westerveld op zoek is — in haar intro zegt ze: al jarenlang — naar een goede manier om dat te doen. Het lijkt me fijn als je zo veel kennis en ervaring hebt op dit onderwerp. Maar laten we niet meteen aan de winst van onze ondernemers komen; dat gaat veel te ver. Ik wil u graag helpen in de zoektocht, maar laten we dat nog even buiten beeld laten.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik vind mezelf juist supergenuanceerd in deze discussie en al helemaal omdat die al zo lang loopt. Ik ken de moeilijkheid natuurlijk. Het liefst zou ik het lerarentekort nu oplossen. Ik denk dat we dat allemaal het liefst zouden willen. Ik wil helemaal niet dat er commerciële partijen in het onderwijs zitten, want onze scholen kunnen dit allemaal. Maar ik weet natuurlijk dat we dit niet van de ene op de andere dag kunnen regelen. Ik vind het wel frustrerend dat de Tweede Kamer al heel lang die waarschuwing afgeeft — ook de staatssecretaris maakt zich daar zorgen over; dat deed ze in haar vorige rol als minister ook, evenals haar voorganger — en er toch maar bij staat en het laat gebeuren. Dat wil ik niet over me heen laten komen, dus ik zoek naar manieren om ervoor te zorgen dat onze scholen zich aan hun kerntaak kunnen houden, zodat alle kinderen een eerlijke kans krijgen. Publiek geld dat voor ons onderwijs bedoeld is, moet gewoon in de klas terecht komen. Dat moet niet naar commerciële partijen vloeien, die er soms winst mee maken, terwijl onze leraren jarenlang hebben moeten vechten om er wat salaris bij te krijgen en soms om die reden uit het onderwijs zijn gestapt. Dat is mijn zoektocht. Eigenlijk ben ik hier heel boos over, maar ik sta hier vandaag met een heel genuanceerd verhaal, vind ik zelf.

De voorzitter:

Mevrouw Westerveld, vervolgt u uw betoog.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Ik heb nog een paar vragen aan de minister. Ik zei al: de Kamer heeft eerder gevraagd om te voorkomen dat scholen reclame maken voor commerciële organisaties. Ik heb gisteren op mijn sociale media gevraagd of dit nog steeds gebeurt. Ik weet natuurlijk dat dit geen onderzoek is zoals alle rapporten die ik net al noemde. Ik heb al heel veel verschillende voorbeelden gehoord van scholen die daar heel goed mee omgaan en die dat gesprek met elkaar voeren in de school. Zij zeggen bijvoorbeeld: wij hebben hier tijdelijk een bijlesorganisatie gehad, maar die willen wij nu niet meer in de school. Andere scholen geven aan dat ze sommige zaken zelf nog niet kunnen en dat ze daarom de hulp hebben ingeroepen van een externe organisatie, omdat ze het anders gewoon niet redden. Ik heb heel veel respect voor de scholen die al die goede gesprekken voeren, maar ik heb ook andere voorbeelden gezien: dat er folders met kortingsaanbiedingen worden meegestuurd met de schoolgids. Volgens mij moeten we dat gewoon niet willen. Ik zie het ook in het hoger onderwijs: als je even zoekt op selectiemethodes, zie je dat het alleen maar toe- in plaats van afneemt. Ik wil de minister vragen hoe zij kijkt naar deze ontwikkeling, die volgens mij een meerderheid van de Kamer — dat hoop ik — nog steeds hartstikke ongewenst vindt.

Ik wil trouwens ook alle leraren bedanken die mij vanaf gisteravond tot nu heel veel informatie hebben gegeven. Ik heb geprobeerd alles zo veel mogelijk te lezen. Nogmaals, dit geeft geen volledig beeld, maar wel enig inzicht: een ontwikkeling die wij met de Kamer niet willen, vindt op sommige plekken nog steeds plaats. Ik heb trouwens ook voorbeelden van ouders gekregen.

Ik las het ook wel terug in de vorige nota, die met de stukken is meegestuurd. Daar stonden een aantal maatregelen in naar aanleiding van eerdere moties die door de Kamer waren ingediend. De voorganger van deze minister — ik hoop dat de minister een iets beter handschrift heeft — heeft ...

De voorzitter:

De staatssecretaris.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

De staatssecretaris heeft er een paar dingen bij gezet, waaruit blijkt dat er nog best wat gedaan moet worden. Ik hoop dat de staatssecretaris daar in haar reactie op kan reflecteren.

De voorzitter:

Hartelijk dank voor uw inbreng. Daarmee zijn we ook aan het einde van de eerste termijn van de zijde van de Kamer gekomen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De **voorzitter**:

Ik ga schorsen. Wat mij betreft is dat tevens voor de lunchpauze. Dan kan de staatssecretaris haar antwoorden voorbereiden voor haar eerste termijn en ook ingaan op de amendementen die zijn ingediend door de heer Stoffer. Ik schors tot 12.15 uur.

De vergadering wordt van 11.45 uur tot 12.15 uur geschorst.

Verplichtstelling van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs

Verplichtstelling van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de verplichtstelling van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs (36479).**

Termijn antwoord

De **voorzitter**:

Dan gaan we nu verder met de behandeling van het wetsvoorstel over de invoering van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs. We zijn toe aan de eerste termijn van de zijde van de regering.

De algemene beraadslaging wordt hervat.

De **voorzitter**:

Ik geef de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het woord. Gaat uw gang.

Staatssecretaris **Paul**:

Voorzitter, dank u wel. Ook vanaf deze plaats wil ik graag de heer Kisteman feliciteren met zijn mooie maidenspeech. Hij sprak bevlogen over ondernemers, over familie en over een heleboel dingen. Ik kan vertellen dat ik het genoeg heb gehad om een paar keer taartjes van de ambachtelijke bakker te proeven. Die zijn superlekker. Het is voor mij heel goed dat die bakkerij in Zwolle zit, op grote afstand van waar ik woon, want anders zou ik veel te vaak in de verleiding komen.

Voorzitter. Mooi om dit wetsvoorstel vandaag te behandelen, want iedere leerling moet op school goed onderwijs krijgen in een veilige leeromgeving. Als een leerling extra hulp nodig heeft, dan zou de school bijvoorbeeld bijles of huiswerkbegeleiding kunnen bieden. Voor mij staat ook daarbij voorop dat scholen die in dit geval bijles, huiswerkbegeleiding of examentraining aanbieden, dat óp school en van de school doen. Zo is het voor iedereen toegankelijk en kan de school erop toezien en de regie

voeren op de kwaliteit. Het mag namelijk niet afhangen van de portemonnee van je ouders of je extra hulp kunt krijgen. Dat is ook de insteek van de richtlijnen die ik vorig jaar met scholen heb gedeeld. Met de periodieke monitor aanvullend onderwijs houd ik zicht op de bijlesbranche en de effecten van de richtlijnen. Ik kom hier straks op terug, ook in reactie op de punten die mevrouw Westerveld maakte.

Als ouders wil je dat de school met haar leraren en ondersteunend personeel een veilige plek is voor jouw kind om te leren en om zich zorgeloos te ontwikkelen. Als extra ondersteuning op school of onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag plaatsvindt, wil je als ouder ook zeker weten dat jouw kind daar in goede handen is. Toen ik nog in de Kamer zat, stelde ik over het ontbreken van een vog-verplichting voor bijlesdocenten schriftelijke vragen aan de toenmalige minister, minister Slob. De heer Kisteman verwees daar al naar. Destijds verbaasde ik mij er eigenlijk al over dat onderwijspersoneel een verklaring omtrent het gedrag nodig heeft, terwijl een ingehuurde bijlesdocent dat niet hoeft. Dat leek me niet consequent. Daarom stelde ik voor om een vog ook voor deze groep onderwijsprofessionals verplicht te stellen. Ik vind het heel mooi en bijzonder dat dit wetsvoorstel er nu ligt en dat wij dat vandaag met elkaar gaan bespreken.

De afgelopen jaren is het gebruik van aanvullend onderwijs toegenomen en vindt het steeds vaker plaats op school. Zo hebben scholen bij het wegwerken van de corona-achterstanden door middel van externe inhuur veel extra hersenen en handjes kunnen inzetten, of huren scholen bijlesdocenten of -bureaus in voor extra ondersteuning. Als bijles plaatsvindt op school, dan is de school ook verantwoordelijk om een veilige plek te creëren voor leerlingen. Het is dus belangrijk om te weten wie je voor die klas, voor die groep hebt staan. Dat checken we nu al bij de leraren die voor de klas staan, maar dat moeten we net zo goed checken bij een student die via een bijlesbureau op school werkt of bij een zelfstandige die hier huiswerkbegeleiding biedt. Zij staan immers ook voor de klas en hebben veel contact met leerlingen. Het spreekt daarom voor zich dat zij, net als al het andere onderwijspersoneel, een vog moeten hebben.

Dat regelen wij met dit wetsvoorstel. Als de wet wordt aangenomen, mag een school alleen nog aanbieders van aanvullend onderwijs inhuren als hun personeel een geldige vog heeft. Het gaat hier om een jaarlijkse controle- en bewaarverplichting. Dat betekent dat het schoolbestuur één keer per jaar controleert of het personeel van een aanbieder van aanvullend onderwijs een geldige vog bezit als ze in opdracht van de school werkzaamheden uitvoeren. Deze verplichting sluit ook naadloos aan bij de controles die schoolbesturen momenteel al moeten doen bij nieuw personeel of nieuwe uitzendkrachten. Kortom, laten we een en ander goed regelen in het belang van de kinderen die aanvullend onderwijs volgen en in het belang van de veiligheid van deze leerlingen.

Uw Kamer heeft een aantal vragen over het voorstel. Die wil ik graag behandelen aan de hand van drie blokjes. Het eerste blokje gaat over het wetsvoorstel in algemene zin. Dan komt er een blokje specifiek over de vog. Tot slot volgt het bredere thema van aanvullend onderwijs.

Ik begin met een vraag van de heer Stoffer van de SGP. Volgens de regering vallen ook zelfstandigen onder het wetsvoorstel, maar dat staat niet zo in de wet. De vraag van de heer Stoffer was of dat niet beter anders geregeld kan worden of duidelijker kan worden weergegeven. Het antwoord is dat de in het wetsvoorstel opgenomen verplichting ook voor zelfstandigen geldt. Ik ben het met de heer Stoffer eens dat de wetstekst helderder geformuleerd zou kunnen worden door te schrijven: "een persoon die werkzaam is voor of als particuliere onderwijsaanbieder". Ik zou voorafgaand aan de stemming een nota van wijziging kunnen indienen die dit regelt, maar als de heer Stoffer zelf een amendement wil indienen, kan dat ook. Ik zie de heer Stoffer in eerste instantie ja knikken en daarna nee. Ik ga dus vóór de stemming een nota van wijziging indienen.

Dan een andere vraag van de heer Stoffer van de SGP: is het de bedoeling dat ouders die een gastles komen geven over hun beroep eerst een geldige vog moeten tonen? Het korte antwoord is: nee, dat is niet de bedoeling. Of je het nou hebt over een luizenmoeder, een luizenvader of iemand die inderdaad iets komt vertellen over zijn of haar beroep, het is niet de bedoeling dat diegene een vog aanvraagt. De gedachte daarachter is dat die activiteiten eigenlijk altijd onder het vierogenprincipe plaatsvinden. Dus iemand die iets komt vertellen in de klas, een vader, moeder, opa, oma, buurman of de lokale brandweerman, doet dat terwijl de leraar in de klas is. Dit wetsvoorstel ziet alleen op personeel dat werkzaam is voor een particuliere onderwijsaanbieder. Daar kunnen weliswaar ook zzp'ers onder begrepen worden, maar een ouder die in het kader van een gastles iets komt vertellen, hoort daar zeker niet bij.

Dan een volgende vraag van de heer Stoffer over de datum van inwerkingtreding. De regering streeft er inderdaad naar om deze wet per 1 januari van kracht te laten gaan, mits het lukt om die ook tijdig in de Eerste Kamer behandeld te krijgen. Ik weet dat sommige senatoren ook naar debatten hier in de Tweede Kamer kijken, dus mijn oproep zou zijn om dit wetsvoorstel, op het moment dat het wordt aangenomen in de Tweede Kamer, ook op korte termijn in de Eerste Kamer te behandelen, maar ik ga natuurlijk niet over de agenda. De reden waarom ik dit zo snel mogelijk wil doen, is dat er mij heel veel aan gelegen is om alles te doen wat ik kan doen om een veilige leeromgeving te creëren. Daarom zou ik die verplichting zo snel mogelijk willen doorvoeren; zo snel mogelijk is per 1 januari 2025. Daarbij zal ik zeker zorgen voor gerichte communicatie over dit wetsvoorstel. Dat zullen we sowieso doen, of het nou op de kortere of de langere termijn zou zijn. Als we het met de wetsbehandeling in de Kamers niet redden om de wet per 1 januari van kracht te laten gaan, dan wordt het automatisch 1 augustus 2025. Ik zal er in alle gevallen voor zorgen dat de scholen, de schoolbesturen, via gerichte communicatie

weten waar ze aan toe zijn en wat ze moeten doen. Ter geruststelling, hoop ik, zeg ik tegen de heer Stoffer dat het aantal handelingen dat verricht moet worden heel beperkt is en dat dat heel vergelijkbaar is met wat er nu bijvoorbeeld al gebeurt bij de inhuur van uitzendkrachten.

Dan een vraag van de heer Stoffer over de geldigheidsduur. Het antwoord op die vraag is dat het inderdaad klopt dat er slechts een nieuwe vog overlegd moet worden wanneer er activiteiten worden verricht voor een school die onder een ander bevoegd gezag valt. Op het moment dat je binnenkomt en op een andere school van hetzelfde bevoegd gezag activiteiten gaat verrichten, blijft de vog dus geldig.

Dan een vraag van de heer Stoffer over de inkadering van de vog-verplichting tot activiteiten ten behoeve van het bevoegd ... O sorry, dit is het amendement van de heer Stoffer. Dat gaat over inkadering van de vog-verplichting tot activiteiten ten behoeve van het bevoegd gezag. Dat amendement moet ik ontraden. Wat mij betreft is het zo dat de school een veilige omgeving moet zijn voor alle leerlingen. Het amendement zou ertoe leiden dat de scope van het wetsvoorstel beperkter wordt en dat er voor minder vormen van aanvullend onderwijs een verplichting zou zijn om te controleren op de vog. Dat vind ik onwenselijk, want daardoor kan de veiligheid van leerlingen in het aanvullend onderwijs niet meer in alle gevallen worden gegarandeerd. Daarom ontraad ik dit amendement.

De voorzitter:

Het amendement op stuk nr. 8 is bij dezen ontraden.

Staatssecretaris Paul:

Het amendement op stuk nr. 9 gaat over het verlengen van de geldigheidsduur van de vog van zes naar twaalf maanden. Eigenlijk geldt daarvoor hetzelfde, want de waarde en de effectiviteit van de vog als middel om de veiligheid op school te waarborgen neemt af naarmate de verstrekte vog ouder is. De geldigheidsduur is daarom bij voorkeur zo kort mogelijk. We kiezen voor zes maanden. Op het moment dat iemand start met werken, mag de vog dus niet ouder zijn dan zes maanden. Daarmee sluiten we ook aan bij de gebruikelijke geldigheidsduur van een vog in het funderend onderwijs. Als je daar start, mag de vog ook niet ouder zijn dan zes maanden. Om deze redenen moet ik dit amendement ook ontraden.

De voorzitter:

Daarmee is het amendement op stuk nr. 9 ook ontraden.

Staatssecretaris Paul:

Dan kom ik bij een vraag van mevrouw Rooderkerk van D66. Die ging over de verbinding met School en omgeving. Zij vroeg mij om toe te zeggen dat ik na inwerkingtreding in overleg blijf met de lokale coalities van School en omgeving, om te kijken of er obstakels zijn en wat er beter kan met betrekking tot dit wetsvoorstel. Kijk, voor mij staat voorop

dat leerlingen in een veilige omgeving onderwijs kunnen volgen en dat regel ik met dit wetsvoorstel. Ik ben in gesprek met die coalities en ik blijf dat doen, ook na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, om te bezien hoe deze wet wordt ontvangen. Met dit wetsvoorstel regelen we een verplichte vog voor personeel in het aanvullend onderwijs, niet voor alle personen die betrokken zijn bij de uitvoering van het programma School en omgeving op school. Voor dat personeel wordt vanuit de subsidieregeling van het programma een vog verplicht gesteld. Dat is dus eigenlijk al op die manier geregeld. Ik blijf er dus over in gesprek. Als er obstakels zijn die weggenomen kunnen worden, doe ik dat met liefde en plezier.

Voorzitter. Dan een vraag van mevrouw Rooderkerk over heldere communicatie. Ik heb net al iets gezegd over de verplichtingen van dit wetsvoorstel en over hoe ik duidelijk ga maken wat wel en niet de bedoeling is. U kunt ervan op aan dat ik, wanneer deze wet wordt aangenomen, heel duidelijk zal communiceren over de verplichtingen die daaruit voortvloeien voor het bevoegd gezag. Ik zal dat doen via de gebruikelijke kanalen, onder andere via reguliere nieuwsbrieven vanuit het ministerie van OCW naar scholen. Verder zal ik ook een brief sturen aan de schoolbesturen over deze wet en zal ik de sectorraden vragen de inwerkingtreding van deze wet mee te nemen in hun reguliere communicatie. In die communicatie zal ik uiteraard ook heel duidelijk aandacht vragen voor de personen in de school waarvoor de vog-verplichting niet geldt, zoals de ouders of vrijwilligers waar ik het net over had tegen de heer Stoffer, zodat je daar geen onnodige barrières krijgt.

Dan een wat algemenere vraag naar aanleiding van het betoog van de heer Van der Hoeff van de PVV, over andere maatregelen voor veiligheid op school. Ik heb al een paar keer gezegd — ik blijf het herhalen — dat ik me inzet voor de kwaliteit van het onderwijs, maar dat ik een veilige leer- en werkomgeving voor leraren ook ongelofelijk belangrijk vind. Een onderdeel daarvan is dat je weet wie er voor de klas staat. Dit wetsvoorstel gaat een deel daarvan regelen, via de vog als instrument. Maar we doen natuurlijk meer dingen, die op niet al te lange termijn richting uw Kamer komen, zoals het wetsvoorstel waarin we verplichten dat iedere school beschikt over een vertrouwenspersoon. De school moet natuurlijk ook voldoen aan de burgerschapsopdracht. Dat is iets waar we goed op toezien en waar de inspectie ook toezicht op houdt. Er wordt dus in bredere zin voor gezorgd dat de dingen die op scholen gebeuren in lijn zijn met wat wij met z'n allen willen. Dat er geen ... Nou ja, dat dus. Punt.

Voorzitter. Dan ga ik door naar blokje twee. Dat had het kopje vog in het funderend onderwijs. In het vorige blokje hebben we daar al uitgebreid bij stilgestaan. Ik begin bij de vraag van de heer Stoffer van de SGP. Ik moet even goed lezen, want ik quote de stelling even. "Een vog-vrije zone is niet per definitie onverantwoord." Nogmaals, de school moet een veilige plek zijn voor leerlingen. Met dit wetsvoorstel regel ik dat. Het instrument vog wordt nu al voor docenten in het reguliere onderwijs gebruikt. Het is niet

meer dan logisch dat er ook een vog gaat gelden voor docenten in het aanvullend onderwijs. Omdat veiligheid vooropstaat, vind ik een vog-vrije zone in het onderwijs eigenlijk wél onverantwoord, behalve dan als we het hebben over de luizenvader, de voorleesopa en andere vrijwilligers, die bijvoorbeeld op school komen vertellen over hun beroep. Ik had het over de lokale brandweerman, maar het kan ook iemand anders zijn.

De heer **Stoffer** (SGP):

Ik dacht: ik luister nog even af wat de minister zegt. Ik heb dat inderdaad gewoon maar in het debat gegooid. Ik denk dat u wel heeft gemerkt dat wij echt wel voor deze vog zijn. Maar wij zijn nog aan het zoeken naar waar de randen liggen. De zin die ik daarvoor uitsprak ging bijvoorbeeld over overblijfouders, die tussen de middag op school komen om de kinderen op te vangen en daarmee het onderwijzend personeel weer wat te ontlasten. Moeten die ook of moeten die niet? Daar ben ik bijvoorbeeld naar op zoek. Ik begrijp waar de minister staat, maar laat ik die er dan maar bij mikken. Gaat het bijvoorbeeld ook over overblijfouders?

Staatssecretaris **Paul**:

Nee, nee.

De heer **Stoffer** (SGP):

Dus dan heb je een stuk, een deel, dat een vog-vrije zone is, zo tussen twaalf en één. Dat hebben we dan in ieder geval duidelijk gemaakt met elkaar.

Staatssecretaris **Paul**:

Kijk, uiteindelijk blijft het bevoegd gezag verantwoordelijk voor de veiligheid op een school. Dat betekent dat zij het op een manier moeten organiseren waarop dat ook geborgd is. We hadden het over vertrouwen in leraren. Ik heb groot vertrouwen in leraren. Ik heb over het algemeen ook groot vertrouwen in ouders. Dat betekent dat je heel wantrouwend van alles en nog wat kunt regelen, maar ik denk dat we onze samenleving daarmee niet mooier maken. Ik denk dat we daarmee de school ook niet helpen, want het is op dit moment al ongelofelijk ingewikkeld om vrolijke vrijwilligers te strikken voor allerlei activiteiten. Over het algemeen is het zo dat binnen zo'n school ook tijdens die overblijfmomenten verschillende aan de school verbonden mensen aanwezig zijn. En ja, het is bedoeld om leraren te ontlasten, maar het is niet zo dat ouders die binnenkomen, free format van alles kunnen gaan doen. Scholen zijn volgens mij heel goed in staat om te kijken hoe ze dat op een verantwoorde manier kunnen organiseren.

De heer **Soepboer** (NSC):

Laat ik ook een duit in het zakje doen in deze discussie en even een stukje duidelijkheid vragen, in navolging van de heer Stoffer. Als ik het goed heb begrepen, gaat het wetsvoorstel over personen en instanties die werken aan de doelstellingen van het bevoegd gezag. Maar voor alles wat dus niet werkt aan die doelstellingen, bijvoorbeeld het opvangen zonder dat er sprake is van onderwijs, maar ook als de

basketbalvereniging na schooltijd de gymzaal huurt — dat was het voorbeeld, geloof ik — geldt dit niet. Klopt dat?

Staatssecretaris **Paul**:

Dat klopt. Het gaat over het aanvullend onderwijs dat onder het bevoegde gezag wordt verricht. Dat gaat dan in het algemeen om huiswerkbegeleiding, examentraining en dat soort zaken.

De heer **Soepboer** (NSC):

Dus dan zouden we kunnen stellen dat er in het geval van de overblijfouders geen sprake is van aanvullend onderwijs, omdat het geen deel uitmaakt van de opdrachten en de doelstellingen van het bevoegd gezag en dus is er geen vog nodig.

Staatssecretaris **Paul**:

Klopt.

De **voorzitter**:

Er is toch nog een vraag van de heer Stoffer.

De heer **Stoffer** (SGP):

Soms help je elkaar weer wat vooruit. Het amendement dat ontraden werd, op stuk nr. 8, gaat volgens mij precies over de situatie zoals de heer Soepboer die zojuist schetst. Dat gaat namelijk over het geval dat de basketbalvereniging, de muziekschool of noem maar op, iemand die niet onder het bevoegd gezag valt, op school een lokaal huurt en daarmee dan aan het werk gaat. De minister gaf net aan het amendement op stuk nr. 8 te ontraden, omdat het beperkingen invoegt. Maar het gaat ons niet om hetgeen onder het bevoegd gezag valt. Sterker nog, ik zou de discussie dan nog hebben over het overblijven, want dat valt onder het bevoegd gezag. Dus wat doe je dan wel en wat doe je niet? Maar dan ligt de verantwoordelijkheid bij mensen die er direct bij zijn. Mijn amendement, op stuk nr. 8, was echt gericht op datgene wat de heer Soepboer zojuist noemde, namelijk de basketbalvereniging of de muziekschool en niet op datgene wat onder het bevoegd gezag zelf valt. Het gaat over iemand die daar gewoon een lokaaltje huurt en daar iets gaat doen; daarop was het amendement gericht. Ik ben dus eigenlijk wel benieuwd of het amendement met deze toelichting, die ook als zodanig onder het amendement staat, niet anders geapprecieerd zou kunnen worden.

Staatssecretaris **Paul**:

Laat ik het zo zeggen: ik was een beetje in verwarring door de muziekvereniging en de basketbalvereniging. Maar dat maakt niet uit. Ik moet iets corrigeren over de overblijfouders. Die geven geen aanvullend onderwijs, maar worden wel geacht een vog te hebben. Maar dat is al geregeld en wordt niet met dit wetsvoorstel geregeld. Dat is al aan de orde.

In tweede termijn kom ik terug op de vraag over het huren van een lokaal door de muziekvereniging en dat soort dingen. Laat ik dat maar doen, voordat ik iets verkeerd zeg.

Voorzitter. Dan ga ik door met vragen die van VVD en NSC kwamen over de verkenning naar een continue vog en of dat voor het aanvullend onderwijs niet ook in deze verkenning kan worden meegenomen. Met het voorliggende wetsvoorstel regelen we een vog-verplichting voor personeel in het aanvullend onderwijs dat op school of onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag werkzaamheden uitvoert. Hiermee trekken we die verplichting in het aanvullend onderwijs gelijk met die in het reguliere onderwijs. Het spreekt voor zich dat screening in het aanvullend onderwijs in het vervolg gelijk blijft lopen met dat in het reguliere onderwijs. Als u mij expliciet vraagt om toe te zeggen dat dat meeloopt in de verkenning, wil ik dat toezeggen. Dat kan ik u bieden op dit punt.

Dan een vraag van de heer Kisteman over een eventuele vog in het funderend onderwijs voor stagiaires. Zou dat ook niet voor stagiaires moeten gelden? Het korte antwoord is ja. Wanneer stagiaires met een leer-arbeidsovereenkomst als werknemer zijn benoemd op een school, geldt die verplichting ook voor stagiaires. Dat is nu al zo.

De voorzitter:

De heer Soepboer. Volgens mij gaat dat nog over het vorige punt.

De heer Soepboer (NSC):

Heb ik goed begrepen dat de toezegging van de minister is dat ze in het onderzoek ook het aanvullend onderwijs meeneemt? Heb ik goed begrepen dat ze dus ook gaat kijken of de continue screening voor beide een optie zou kunnen zijn, ook met de waarborgen en de zorgvuldigheid waar ik naar vroeg, aangezien dit ook iets kan betekenen voor de mensen die een vog moeten aanvragen? Klopt dat?

Staatssecretaris Paul:

Zeker. Dat klopt. Op het punt van de zorgvuldigheid kom ik zo meteen nog explicieter terug.

De voorzitter:

Dan nog de heer Kisteman over de stagiaires. Gaat uw gang.

De heer Kisteman (VVD):

Dat gaat inderdaad over de stagiaires. Ik heb een verduidelijkende vraag. Als een stagiaire stage komt lopen op een school voor een, twee of drie dagen in de week en geen arbeidsovereenkomst of stageovereenkomst heeft, geldt er dus geen vog-verplichting. Klopt dat? Hoe zit dat onderscheid precies?

Staatssecretaris Paul:

Het onderscheid zit 'm er met name in dat als je het bijvoorbeeld hebt over een snuffelstage of een of twee dagen meelopen, dit per definitie gebeurt onder het

vierogenprincipe. Daarbij is de leraar of docent aanwezig. Het zou raar zijn om in die situatie ook om deze best wel stevige maatregel te vragen. Het gaat om stagiaires en onderwijsassistenten in opleiding met een leer-arbeidsovereenkomst die als werknemer zijn benoemd. Die vallen volledig onder het bevoegd gezag van die scholen.

De heer **Kisteman** (VVD):

Dus als ik het goed begrijp, geldt voor een stagiaire die bijvoorbeeld drie of vier maanden mee komt lopen altijd zo'n overeenkomst. Zeg ik dat goed?

Staatssecretaris **Paul**:

Ja, over het algemeen. Ja.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Mijn vraag gaat weer over het vorige punt. Zou de staatssecretaris de vraag willen meenemen wat de kosten zijn van de continue screening?

Staatssecretaris **Paul**:

Zeker. Dat is een heel belangrijk punt. Ja, dat komt absoluut terug in die verkenning.

Dan een vraag van de heer Stoffer van de SGP: waarom worden praktijken als lichte mishandeling, dwang en bedreiging niet meegenomen in de vog? Bij een vog-beoordeling worden alle gegevens op het strafblad binnen een bepaalde terugkijktermijn betrokken, dus ook de lichtere strafrechtelijke veroordelingen. We kijken bij lichtere vergrijpen niet minder ver terug, maar bij zwaardere vergrijpen kijken we wel verder terug. Het is dus niet zo dat het dan een hele lichte toets is. Voor het screeningsprofiel onderwijs zijn juist delicten als mishandeling en bedreiging relevant bij de vog-beoordeling. Dat wordt dus gedekt met dit voorstel, de manier waarop wordt teruggekeken en de manier waarop naar het screeningsprofiel wordt gekeken.

Dan de vraag, ook van de heer Stoffer, waarom de integriteitseis voor bijvoorbeeld een kleine woningbouwvereniging hoger zou moeten zijn dan die voor toezichthouders van een grote scholenkoepel. Mijn collega, de staatssecretaris Rechtsbescherming, werkt momenteel aan een effectieve en doelmatige toepassing van het vog-instrument in brede zin, zodat bij vergelijkbare risico's de screening op een vergelijkbare manier wordt toegepast. Daarbij zullen verschillen in terugkijktermijnen meegenomen worden. In het geval van een toezichthouder van een scholenkoepel wordt wel gescreend op soortgelijke risico's als bij bestuurders van woningbouwverenigingen. Er wordt dus in brede zin gekeken naar de toepassing van de vog. Ik weet niet precies wanneer de staatssecretaris hierop gaat terugkomen, maar we kunnen daar navraag naar doen en u dan via de griffier laten weten op welke termijn daar meer duidelijkheid over is.

Dan een vraag van de heer Soepboer van NSC, over de zorgvuldigheid van het hele proces. Het is goed om te benadrukken dat bij iedere vog-beoordeling, ook buiten het onderwijs, er een heel zorgvuldige belangenafweging plaatsvindt. De uitvoerder, Justis, betreft binnen de geldende terugkijktermijn alle gegevens op het strafblad. Daarbij

weegt hij het belang van de samenleving af tegen het belang van de aanvrager bij het verkrijgen van de vog, zodat iemand niet onnodig wordt benadeeld door het systeem. De vog is een betrouwbaar instrument, waarmee wordt bijgedragen aan de veiligheid van leerlingen in het onderwijs, maar ook aan de veiligheid op heel veel andere plekken, bijvoorbeeld in de zorg. Die zorgvuldigheid zal dus ook hier in acht worden genomen. Dat is gewoon heel belangrijk.

Voorzitter. Dan ga ik naar het derde blokje. Dat gaat over het aanvullend onderwijs. Mevrouw Westerveld van GroenLinks-PvdA vroeg waarom ik misschien niet meer bij schoolbesturen zou hameren op het bewaken van het publieke karakter van het onderwijs. We hadden het over veiligheid, maar voor mij staat echt voorop dat goed en voldoende onderwijs op school geregeld behoort te worden. We hebben erover gesproken — dat kwam in de marge van de verschillende bijdragen aan bod — dat we wat dat betreft werk aan de winkel hebben. Dat realiseer ik me heel goed. Vorig jaar zijn we gestart met een aantal plannen, onder andere het Masterplan basisvaardigheden, maar ook een aantal andere dingen om het lerarentekort aan te pakken. Ik verwacht de Kamer binnen afzienbare tijd ook mee te nemen in hoe dat een plek krijgt vanuit het nieuwe regeerprogramma.

Tegelijkertijd is het zo dat als een leerling naast de reguliere lessen toch hulp nodig heeft, die extra begeleiding vanuit school er ook moet zijn. Ik heb ook echt met eigen ogen gezien hoe scholen worstelen met het lerarentekort en van daaruit gebruikmaken van die externe krachten die er zijn voor die begeleiding. Voor mij is het heel belangrijk dat dat dan gratis toegankelijk is voor leerlingen en onder regie van scholen plaatsvindt. Hierover heb ik inderdaad richtlijnen opgesteld, samen met de sectorraden. De schoolbesturen zijn hier meermaals op geweest. Dat blijf ik doen. Ik blijf kijken. Ik verwees in een eerder antwoord naar de monitor, waarin we kijken naar het aanvullend onderwijs, het reclame maken en al dat soort zaken. Daar blijf ik strikt op toezien. Tegelijkertijd zou ik willen zeggen dat het, los van wat er binnen de scholen gebeurt, ouders vrijstaat om voor hun kinderen gebruik te maken van extra ondersteuning, ook buiten de school om. Zo staat het ouders ook vrij om hun kind naar sport- of muzieklés te sturen. Laten we wel wezen: in bepaalde gezinnen is misschien ook een oudere neef, oom of tante beschikbaar die dat kan doen. Sommige dingen kun je gewoon niet reguleren en ga ik ook niet reguleren, omdat die buiten het onderwijs vallen.

Voorzitter. Dan het reclameverbod. Waarom geldt er geen reclameverbod?

De voorzitter:

Een ogenblik. Mevrouw Westerveld heeft nog een vraag.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik wil nergens suggereren dat we ouders mogelijkheden gaan ontnemen om juist hun kinderen extra ondersteuning te bieden, maar ik denk wel dat het tijd is om in deze Kamer en met deze nieuwe samenstelling een nieuwe discussie te openen over het

fundament van het onderwijs. Wat verwachten wij nou van onze scholen? En hoe gaan we scholen ook equiperen zodat zij de gelijke basis aan ieder kind kunnen meegeven? Ik zie op meer terreinen dat een aantal vanzelfsprekendheden die we lang geleden wel hadden, nu niet meer vanzelfsprekend zijn. Dat is toch wel dat ieder kind een soort van gelijke basis heeft. Ik wil niet suggereren dat het ooit helemaal perfect was geregeld. Maar ik bedoel die gelijke basis waarbij je lessen krijgt, maar ook waarbij je, als er iets is, na de les wat extra ondersteuning kan krijgen van je eigen leerkracht. Daarover ging eigenlijk mijn vraag aan de staatssecretaris. Wij zien de afgelopen jaren namelijk gewoon dat voortdurend commerciële aanbieders de plaatsen innemen bij zaken die eigenlijk een kerntaak van de school zouden moeten zijn. Daarbij wil ik niet wijzen naar de schoolleiders en de schoolbesturen. Ik vind vooral dat in de Kamer en door de staatssecretaris daar opnieuw heel goed naar gekeken zou moeten worden.

Staatssecretaris Paul:

Ik ben het daar helemaal mee eens. Ik weet ook dat we in de komende periode precies over dit soort thema's gaan praten. Volgens mij staan er al diverse debatten op de agenda. Het gaat er uiteindelijk over hoe we de kwaliteit van het onderwijs omhoog krijgen. Een randvoorwaarde daarbij is dat we voldoende bevoegde leraren voor de klas hebben. Dat betekent een aanpak van het lerarentekort, focus op de basisvaardigheden, een aanpak van het curriculum, een herziening van het curriculum. Al die zaken vind ik ongelooflijk belangrijk. Ik kijk er ook heel erg naar uit om daar met de Kamer verder over te praten. Door die dingen aan te pakken, kunnen we die solide basis in het onderwijs zelf creëren en hebben we in veel mindere mate externe hulp nodig. Dat is wat ik ook wil. Daar draait het onderwijs om.

Mevrouw Westerveld (GroenLinks-PvdA):

Maar dan moet er dus wel een tandje bij. Met al die vele mooie miljarden die met het geld voor het Nationaal Programma Onderwijs zijn vrijgemaakt, geld dat is vrijgemaakt om de achterstanden van de coronacrisis in te halen, is natuurlijk wel een perverse prikkel gecreëerd door de overheid. Dat geld moest namelijk op heel korte termijn uitgegeven worden, waardoor scholen, leerkrachten en onderwijsondersteuners zich genoodzaakt zagen om, als ze dat geld wilden uitgeven, maar de inhuur te vragen van externe partijen. Dat vind ik een heel ingewikkelde, want daarmee heeft de overheid de facto zelf een open deur gecreëerd en zijn ook heel veel externe partijen die school binnengekomen. Dus dan is mijn vraag aan de staatssecretaris: wat gaat zij nou doen om te zorgen dat al die taken, die eigenlijk thuishoren in die scholen zelf, ook weer door scholen zelf opgepakt kunnen worden?

Staatssecretaris Paul:

Het korte antwoord is eigenlijk twee dingen. A: focus aanbrengen in de dingen die scholen moeten doen; dus in de opdracht aan scholen focus aanbrengen. En het tweede is, en daar komen onder andere de curriculumherziening en een aantal andere

dingen die daarmee te maken hebben: tegelijkertijd keihard blijven werken aan de aanpak van het lerarentekort. En mevrouw Westerveld weet dat daar een grote inzet op wordt gepleegd als het gaat om de zinstroom te bevorderen, en inderdaad als het gaat om de salarissen waar we aan hebben gewerkt om die te verbeteren, en een hoop andere maatregelen. Maar ik zou eigenlijk willen zeggen, want dat verdient dit thema ook want het is een groter thema: daar komen we over te spreken. Dat gaan we doen en ik kijk daar zeer naar uit.

De voorzitter:

Afrondend op de staatssecretaris.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ja, voorzitter. Nog een vraag met ook weer een directe brug naar dit debat. Ik las de nota van 9 juni 2022. Ik snap dat de minister die nu niet per se in haar hoofd heeft, maar in die nota wordt uitgelegd wat er gedaan wordt op het ministerie met een aantal moties die door de Kamer zijn ingediend. Een van de vragen die de Kamer toen aan de minister had, waar ook een motie over is ingediend, was dat we eigenlijk niet meer willen dat scholen reclame maken voor externe commerciële partijen. Er wordt dan door de ambtenaren op het ministerie een aantal maatregelen gesuggereerd. Er wordt bijvoorbeeld gezegd dat we wettelijk zouden kunnen vastleggen dat het voor scholen verboden is om reclame te maken, een algemeen reclameverbod of eisen stellen aan reclame voor diensten van commerciële aanbieders. Nou, die worden hier uitgewerkt. Maar in ieder geval is door de Kamer gevraagd om meer te doen. Die nota is nu twee jaar oud. Komen dit soort wetsvoorstellen nog naar de Kamer toe, is mijn vraag aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Paul:

Uit de periodieke monitor die ik in december van het afgelopen jaar met de Kamer heb gedeeld, blijkt dat het merendeel van de scholen nooit reclame maakt voor betaald aanvullend onderwijs. Ik weet, mevrouw Westerveld refereerde net aan het mooie kleinschalige onderzoek dat ze zelf heeft gedaan. Ik houd me er overigens ook voor aanbevolen als zij dat zou willen delen. Maar in ieder geval blijkt uit de monitor die wij hebben gedaan dat we door die richtlijnen wel een soort van kentering teweeg hebben gebracht. En tegelijkertijd weet ik dat we een vinger aan de pols moeten houden, wat geldt voor heel veel dingen in het leven, om ervoor te zorgen dat die kentering wordt vastgehouden. Dus ik zie toe op wat er op of onder de verantwoordelijkheid van de school gebeurt. Reclame voor aanvullend onderwijs dat buiten de kanalen van de school om wordt gemaakt, valt daarbuiten. Wat mij betreft is daarom een totaal reclameverbod niet aan de orde.

De voorzitter:

Ja, maar ik vind het wel een beetje moeizaam worden. Dit gaat ook ver af van het wetsvoorstel. En we moeten eigenlijk om 14.30 uur klaar zijn gelet op andere debatten, en ik vraag me af of dat wel gaat lukken. Dus dit is echt de allerlaatste vraag hierover, en

dan gaan we weer terug en het hebben over het invoeren van een vog. Mevrouw Westerveld.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Ik snap het, voorzitter. Mijn excuses voor dat de nota bij dit voorstel ook in beide stukken zat, maar ik heb denk ik het onderzoek dat de minister noemde er net ook bij gepakt. Hier staat: in ongeveer een kwart van de scholen in het po en vo vindt nog verspreiding van reclamefolders van externe partijen plaats. Ik leg het gewoon bij de minister, de staatssecretaris, op tafel. Dan kan zij het ook lezen.

De voorzitter:

Oké. De staatssecretaris vervolgt haar betoog.

Staatssecretaris **Paul:**

Voorzitter. Dan ga ik door naar de vraag van mevrouw Westerveld over het idee om commerciële onderwijsaanbieders ook omzetbelasting te laten betalen, zodat de middelen terugvloeien naar het publiek bekostigde onderwijs. Ik kan daar niet zo een-twee-drie antwoord op geven. Althans, dit is materie die strikt genomen niet helemaal bij mij ligt, maar bij mijn collegae van het ministerie van Financiën. Maar ik wil het idee graag verder bestuderen en zal dat samen met mijn collega van Financiën doen. Daarbij wil ik toezeggen dat ik uw Kamer hier binnen afzienbare tijd over informeer, in ieder geval over eventuele stappen die genomen kunnen worden.

Dat was 'm, voorzitter.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Dan is er nog een vraag van mevrouw Rooderkerk.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Toch nog eventjes. We hebben het natuurlijk over het aanvullende onderwijs. Ook de staatssecretaris vindt dat het van belang is dat kinderen daarin gelijke kansen krijgen, als het gaat om in hoeverre ze daar aanspraak op kunnen maken. Maar nu gaat het nieuwe kabinet ook de School en omgeving-aanpak afbouwen. Samen met de brede brugklas wordt er 210 miljoen op bezuinigd. Ik zou het gewoon iets meer willen begrijpen, want dit betekent dus dat we kinderen een verlengde schooldag ontnemen. En niet alleen kinderen, maar ook ouders, moeders, die misschien meer willen werken. Ik begrijp de gedachte gewoon niet. Waarom wordt hierop bezuinigd? Waarom wordt deze aanpak, die rijke schooldag, die zo goed werkt, aan ouders en kinderen ontnomen? Kan de staatssecretaris daarop ingaan?

Staatssecretaris **Paul:**

Bezuinigingen zijn nooit leuk. Ik ben daar ook niet per se blij mee. Maar op het moment dat dat is afgesproken, is het zaak om te kijken hoe je dat op een zo verstandig en zorgvuldig mogelijke manier kunt doen. Daar zal het kabinet rond Prinsjesdag op terugkomen. Voor mij is het heel belangrijk dat we, kijkend naar de middelen —

middelen zijn per definitie schaars — ervoor zorgen dat die terecht komen bij de kinderen die het het hardst nodig hebben. Dat is iets waar ik me heel hard voor wil maken. Maar nogmaals, daar komen we rond Prinsjesdag op terug.

De **voorzitter**:

En de begrotingsbehandeling daarna.

Staatssecretaris **Paul**:

En de begrotingsbehandeling. Precies. Jazeker.

De **voorzitter**:

Volgens mij zijn we daarmee toe aan de tweede termijn van de zijde van de Kamer. Dan ga ik weer het woord geven aan de heer Kisteman, die namens de VVD zijn tweede termijn gaat houden.

Termijn inbreng

De heer **Kisteman** (VVD):

Voorzitter, dank u wel. Ik dank de staatssecretaris voor het beantwoorden van onze vragen. Het blijft wel een beetje zoeken met de vog voor stagiaires. Als ik het goed begrijp, moeten ze wel een vog overhandigen als ze een leer-werkovereenkomst hebben, maar bij een stage niet. Dan geldt het vierogenprincipe. Maar als een leerling vrij ver in zijn opleiding zit, is er een kans dat dat vierogenprincipe niet altijd geldt, omdat een leerling dan best wel zelfstandig onderwijs kan geven. Daarin zit ik te zoeken, maar daar ga ik graag op een ander moment met u verder over in gesprek.

U heeft toegezegd om het aanvullende onderwijs mee te nemen in de continue screening. Gezien de discussie wil ik hier toch graag een motie over indienen, zodat ik ook weet wat mijn collega's hiervan vinden. Daarom heb ik één motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er momenteel een verkenning wordt uitgevoerd om een continue screening in te voeren in het regulier onderwijs;

constaterende dat er in het reguliere onderwijs een vog-verplichting is en deze er nu ook voor het aanvullend onderwijs komt;

overwegende dat in deze verkenning het aanvullend onderwijs niet wordt meegenomen;

verzoekt de regering om in de huidige verkenning naar een continue screening in het reguliere onderwijs ook het aanvullend onderwijs mee te nemen dat onder het bevoegd gezag van een school valt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Kisteman.

Zij krijgt nr. 11 (36479).

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we naar de tweede termijn van de heer Stoffer, namens de SGP. Ik meld nog even dat de staatssecretaris heeft toegezegd om terug te komen op het amendement van de heer Stoffer op stuk nr. 8. Ik heb begrepen dat er inmiddels ook een derde amendement is ingediend, dus de staatssecretaris zal daar in de tweede termijn ook een appreciatie van geven. De heer Stoffer.

De heer Stoffer (SGP):

Voorzitter, dank. U heeft de administratie goed bijgehouden. We zijn erg benieuwd naar de vernieuwde en de nog te komen appreciatie van de staatssecretaris straks. Ik wil haar uiteraard ook danken voor de beantwoording van toch heel wat vragen die we hebben gesteld, niet alleen wijzelf maar ook collega's. We hebben het vandaag over de veiligheid van leerlingen, kinderen, op school. Laat er geen twijfel over bestaan: die moet goed zijn. Daar zijn wij het denk ik met elkaar over eens. De vraag is telkens hoe je dat precies goed doet. Ik denk dat dat ook de insteek is van het debat dat we hebben.

Er zit ook een andere kant aan. Bij alles wat je organiseert en regelt, komt er telkens lastendruk voor de scholen bovenop. Als je een grote school hebt, met een eigen P&O-afdeling en dergelijke, is dat veel makkelijker dan bij een kleine dorpsschool. De directeur, die vaak ook moet invallen, moet dat er allemaal bij doen. Je zet er dus telkens wat bovenop. Dat is voor ons de andere kant, die wij ook telkens bekijken. We hebben daar met elkaar over gediscussieerd, maar in die lijn moet u ook de amendementen zien die wij hebben ingediend. We zien dadelijk hoe het daarmee komt en hoe de collega's gaan stemmen.

Er speelt voor mij nog één ander ding. U zegt: het is niet al te veel. Dat zal wellicht ook zo zijn, maar het is wel telkens weer iets erbovenop. Volgens mij zat in de beslisnota ook de insteek van: laten we het alsjeblieft niet halverwege een schooljaar doen. U zegt ... Nee, de staatssecretaris zegt dat, want ik moet het natuurlijk via u doen, voorzitter. De staatssecretaris zegt: laten we het zo snel mogelijk doen. Maar ik heb toch wel zoiets van: niet halverwege zo'n schooljaar. Laten we het alsjeblieft, áls we het dadelijk gaan doen, gewoon per ingang van het nieuwe schooljaar doen. Daar heb ik een motie over. We zullen zien wat de collega's daar verder van vinden, maar de motie luidt als volgt.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het uitgangspunt is dat bij de inwerkingtreding van wetten rekening gehouden wordt met het schooljaar;

constaterende dat er geen dringende reden is om de inwerkingtreding van de vog te versnellen en het wetsvoorstel reeds per 1 januari 2025 van kracht te laten worden;

verzoekt de regering vast te houden aan het voornemen om het wetsvoorstel in werking te laten treden met ingang van het schooljaar 2025-2026,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Stoffer.

Zij krijgt nr. 12 (36479).

De heer **Stoffer** (SGP):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank voor uw inbreng. Mevrouw Rooderkerk gaat nu namens D66 spreken voor haar tweede termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Dank, voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor haar beantwoording. Ik vind het belangrijk dat we deze vog-plicht goed regelen voor de rijke schooldag. Ik vind het ook belangrijk dat scholen niet meer regels ervaren dan de regels die er daadwerkelijk zijn. Wij gaan ons nog beraden op de amendementen die zijn ingediend.

Voorzitter, tot slot. Er moeten mij toch nog twee dingen van het hart. De PVV-woordvoerder kwam in zijn bijdrage met een bijzonder verhaal: leraren zouden niet goed toegerust zijn om gevoelige onderwerpen in hun klas te behandelen en toe te snijden op leerlingen. Dit is natuurlijk geheel in lijn met de bizarre zin in het hoofdlijnenakkoord over dat lesmethoden over seksuele vorming niet "neutraal" zouden zijn. Het is een coalitie van wantrouwen en verdachtmakingen richting leraren. Ik wil de staatssecretaris graag vragen om een concrete reactie hierop. Ik neem aan dat ze dit totaal van de hand zal wijzen.

Daarnaast had de heer Soepboer het over de noodzakelijke investeringen in het onderwijs die zogenaamd "verspild" zouden zijn. Hij zei ook dat leraren er slechts een beetje salaris bij hadden gekregen. Nou, dat siert hem niet. Ik zou het heel graag bij de feiten willen houden. Leraren in het primair onderwijs hebben er €1.800 per maand bij gekregen. Ze zijn er 38% op vooruitgegaan. De loonkloof tussen het p.o. en het vo is gedicht. Dit is serieus geld voor leraren in het land. Ik hoorde NSC pleiten voor een herstelplan voor het onderwijs, maar het eerste wat gedaan wordt, is bezuinigen op de

lerarensalarissen op de 1.300 scholen in het land waar de lerarentekorten en ook de onderwijsachterstanden het grootst zijn.

Om het allemaal toch wat verbindender te maken, is mijn oproep: laten we samen optrekken voor de onderwijskwaliteit en voor het tegengaan van het lerarentekort, maar laten we dat ook doen met goede plannen en op basis van de feiten.

De heer **Soepboer** (NSC):

Ik onderschrijf mevrouw Rooderkerk haar pleidooi om bij de feitelijkheden te blijven natuurlijk graag, maar dan moet u dat zelf ook doen. Ik heb namelijk in mijn reactie op haar juist het voorbeeld van de loonkloof en van de salarissen genoemd als zijnde een positieve en goede investering. Ik wil mevrouw Rooderkerk iets vragen. Ik geloof dat uw collega van PvdA-GroenLinks er ook aan refereerde, maar hoe vindt u dat bijvoorbeeld het geld van het NPO besteed is?

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

We hebben het hierbij over geld uit de coronatijd. Het gaat over geld dat ontzettend hard nodig was voor scholen, omdat we met een enorm heftige situatie te maken hadden. Dat geld is zo snel mogelijk richting de scholen gegaan. Dat is gedaan met incidentele investeringen. Natuurlijk is het ontzettend van belang dat we dit structureel maken, want door dit geld structureel te maken, kun je ook daadwerkelijk leraren aannemen voor de lange termijn. Maar dit geld wordt nu voor een heel groot deel weggehaald. Er wordt 1,8 miljard bezuinigd op het onderwijs. Dat kan natuurlijk niet de oplossing zijn. Je kunt dus niet aan de ene kant zeggen dat je structureel geld wilt, terwijl je aan de andere kant al dat geld gaat weghalen. Dat vind ik de grote denkfout die wordt gemaakt door dit kabinet. Daar blijf ik mij tegen uitspreken. Ik vind dat echt een heel verkeerd idee. Als je de leesvaardigheid wilt bevorderen, zoals ik de heer Omtzigt nog heb horen zeggen, dan kun je boeken toch niet duurder maken en dan kun je toch niet de grootste onderwijsbezuiniging van deze eeuw doorvoeren? Ik snap daadwerkelijk niet hoe je dat dan voor elkaar wilt krijgen.

De **voorzitter**:

De heer Soepboer, en dan mag u nog één keer reageren, maar dan gaan we weer verder, want dit zal allemaal uitvoerig besproken worden bij de begrotingsbehandelingen.

De heer **Soepboer** (NSC):

Ik had een vrij simpele vraag aan mevrouw Rooderkerk en dan krijg ik een heel uitgebreid verhaal te horen zonder dat er daadwerkelijk een antwoord op mijn vraag in zit. Ik ga er dus maar van uit dat u mij dat antwoord schuldig blijft en dat ik dat nog eens krijg. Want er zijn genoeg potjes buiten de coronamiddelen om, mevrouw Rooderkerk. Denk bijvoorbeeld aan gelijke kansen voor het mbo, maar zo zijn er nog veel meer. Daarbij is er van tevoren niet goed nagedacht over wat we nou eigenlijk willen bereiken.

Het enige wat ik heb willen zeggen — dat weet u, dus als u een verzoeningspoging wilt doen, dan zou die er anders uit moeten zien dan deze — is dat een heel groot deel van het geld dat we de afgelopen jaren in het onderwijs hebben gestoken, soms op de verkeerde plaatsen is terechtgekomen of soms is geïnvesteerd, met de beste bedoelingen, in iets wat geen resultaat heeft gehad. Ik wil geen schuldigen aanwijzen. Ik wil alleen zeggen en concluderen dat heel veel miljarden die wij de afgelopen jaren in het onderwijs hebben gestoken, niet het gewenste resultaat hebben gehad, want we zien vandaag de dag wat de PISA-scores zijn, we zien dat de ongelijkheid toeneemt, we zien dat de vaardigheden achteruitgaan, we zien dat er een lerarentekort is. Er zijn zo veel dingen waar we aan moeten werken. Dat doe ik graag met u. Dan zal onze onderlinge verhouding in de Kamer er misschien iets anders uit gaan zien; dat hoop ik en daar ben ik graag toe bereid. Ik wil alleen constateren dat het anders investeren van het geld, dus inderdaad het structureel investeren van het geld, een goede zaak zou zijn.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

We kunnen elkaar vinden op het punt dat we willen dat onderwijsinvesteringen doelmatig zijn. Dat willen we allebei. We willen dat die structureel zijn. Ook dat willen we volgens mij allebei. Maar opnieuw worden hier nu zaken door elkaar gehaald. Het is niet zo dat onderwijsinvesteringen verspild zijn. Dat heeft de Rekenkamer ook nooit gezegd. De Rekenkamer kijkt wat we investeren in het onderwijs en of we kunnen meten of dat daadwerkelijk doet wat van tevoren is afgesproken. Het is heel belangrijk dat dat gebeurt en dat moet ook meer gebeuren. Wat hebben we dus gedaan? Het Masterplan basisvaardigheden is precies zo ingericht. Daar hebben we grote complimenten over gekregen van de Rekenkamer, omdat in dat plan goede doelen zijn gesteld en vervolgens dus te zien is wat er wordt gedaan op het gebied van de basisvaardigheden. Wat mij betreft moeten we daarop nog veel meer doen. Daar hoop ik u ook in te vinden de komende tijd. Maar laten we wel heel precies blijven en niet spreken over "verspild geld", terwijl dat absoluut niet het geval is. Dat masterplan is net begonnen. Laten we daarmee doorgaan. Ik hoop echt, echt, echt, dat dat niet de nieuwe bezuiniging is die op Prinsjesdag wordt aangekondigd.

De **voorzitter**:

Echt de allerlaatste interruptie nu, want er zijn nog vier andere debatten vandaag.

De heer **Soepboer** (NSC):

Het Rekenkamerrapport is vrij duidelijk. U zegt terecht: er wordt gemeten wat het geld heeft moeten doen of zou moeten doen. Mijn vraag aan u is: heeft het dat gedaan? U kunt met "ja" of "nee" antwoorden. Heeft het geld dat we hebben geïnvesteerd volgens het Rekenkamerrapport gedaan wat het zou moeten doen, ja of nee? Dat is de enige vraag die ik aan u heb. Dan mag u het voorbeeld van het Masterplan basisvaardigheden dat u nu noemt, buiten beschouwing laten, omdat dat eigenlijk het enige is waar de Rekenkamer positief over is. Ik heb het over al die andere dingen. Ja of nee?

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Ik ga over mijn eigen antwoorden, dus daar laat ik mij absoluut niet toe dwingen. De Rekenkamer zegt: zorg dat de plannen die je maakt, doelmatiger zijn. Dat is vervolgens gebeurd. Toen is het Masterplan basisvaardigheden gemaakt, dus ja, dat gaat gebeuren, als het niet wordt afgeschaft bij de komende Prinsjesdagbegroting. En ja, er is op de scholen veel geld gegaan naar cultuureducatie, naar natuureducatie en het belang van het oplossen van het klimaatprobleem, zodat kinderen dat ook onderwezen krijgen, en naar extra ondersteuning, op een wetenschappelijk bewezen manier, voor leerlingen die niet goed kunnen meekomen in het onderwijs. Dat vindt op heel veel scholen, op plekken waar ik ben geweest, plaats, allemaal binnen de rijke schooldag. Van al dat geld heeft de Rekenkamer nooit gezegd dat dat verspild is geweest. Dat heeft kinderen verder geholpen. Dat heeft kinderen de kans gegeven hun talenten te ontwikkelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat ouders hun kinderen met een gerust hart naar school kunnen laten gaan, zodat zij hun werk kunnen doen. Daar pleit ik voor. Daarom pleit ik ervoor dat we doorgaan met de verlengde schooldag en dat we ons inzetten voor ...

De **voorzitter**:

Ja, ja, ja.

De heer **Van der Hoeff** (PVV):

Mevrouw Rooderkerk verwijst er weer naar dat de PVV verdachtmakingen zou maken richting leraren. Dat is niet gezegd. Voor de goede orde wil ik dat nog maar een keer zeggen. We hebben het gehad over de vog en hebben gezegd dat een vog niet alles is. Als een vog op een moment verstrekt wordt, kan er gedurende het jaar van alles gebeuren. Dat is geen enkele verdachtmaking van leraren. Dat is een politiek trucje. Ik snap dat wel voor de rest, maar u zit op dit moment inderdaad niet meer aan de knoppen. Van 2014 tot 2022 is er 18 miljard extra naar het onderwijs gegaan — het ging van 40 miljard naar 58 miljard — maar de resultaten zijn slechter geworden. U kunt het dan hebben over de rijke schooldag, en dat is allemaal prima, maar dit debat gaat over de vog. We willen mensen voor de klas die gewoon gescreend zijn. Buiten de screening is er nog iets meer aan de hand. Kijk nog even verder naar wat er met de mensen gedurende het jaar gebeurt. Dat is wat wij gezegd hebben. Ik verwerp de woorden over verdachtmaking van leraren. Dat is ongepast en hoort niet in dit debat thuis.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

Dit is natuurlijk de omgekeerde wereld, maar ik ben heel blij dat de PVV nu aangeeft zich bij het onderwerp te houden en niet meer zal spreken over verdachtmakingen richting leraren over gevoelige onderwerpen, zoals ik de heer Van der Hoeff heb horen doen. We moeten de leraar gewoon de ruimte geven om het beste onderwijs te geven voor hun kinderen.

De **voorzitter**:

Dank voor uw inbreng. De heer Soepboer ziet af van zijn tweede termijn. Dan is het

woord van de heer Van der Hoeff voor zijn tweede termijn. Nee, dat hoeft ook niet. Dan is tot slot het woord aan mevrouw Westerveld voor haar tweede termijn namens haar fractie, in dit geval GroenLinks-Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw **Westerveld** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Het grote onderliggende probleem van aanvullend onderwijs en waarom dat soms ook gewoon nodig is, is het lerarentekort. Daar gaat het in de Kamer heel vaak over, maar ik zeg ook heel eerlijk: we hebben het wel allemaal laten gebeuren. Ook het lerarentekort werd al ver van tevoren aangekondigd. Er waren onderzoeken geweest, maar ook leerkrachten zelf, schoolleiders en eigenlijk iedereen die bij het onderwijs betrokken was, zag het al aankomen. En toch is het gebeurd. Mijn grote oproep hier is dan ook: laten wij er als Kamer, en als staatssecretaris natuurlijk, niet bij blijven staan toekijken hoe steeds meer particuliere aanbieders onze scholen overnemen. Laten we met elkaar zorgen dat het onderwijs van ons allemaal blijft, dat alle kinderen dezelfde kansen en dezelfde basis krijgen, en een leerkracht voor de klas hebben staan die hen na schooltijd nog even kan begeleiden als ze vastlopen, als ze ergens moeite mee hebben of als ze om privéredenen ergens mee zitten. Dat verdient ieder kind. Laten wij daar met elkaar voor zorgen.

Dit was een heel mooi debat over een groot probleem dat we al jaren zien. Dit was, zo wil ik ook tegen de staatssecretaris zeggen, wel echt een eerste stapje. Ik zag een hele mooie nota met ook al allerlei voorstellen vanuit de ambtenarij wat er nog meer gedaan zou kunnen worden om private aanbieders verder in te dammen en te bewerkstelligen dat scholen weer de nodige tijd en ruimte voor leerlingen hebben. Ik wil de staatssecretaris van harte aanmoedigen om dat vooral te doen.

Ik had twee moties voorbereid. Met de eerste motie wilden wij dat er een omzetbelasting zou komen voor private aanbieders, maar ik heb de toezegging van de staatssecretaris gehoord dat wij daar nog meer informatie over zullen krijgen. Als er een toezegging ligt om dat te doen, dan ga ik daarover geen motie indienen. Wij wachten die informatie af en ik hoop dat we daarmee dan ook inderdaad verder kunnen.

Ik heb nog wel een andere motie en die ga ik nu voorlezen.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Kamer, de minister, de onderwijsinspectie en onderwijzend personeel zich voortdurend uitspreken tegen de toename van commerciële onderwijsaanbieders en de verstrengeling tussen publiek en privaat onderwijs;

overwegende dat extra onderwijsondersteuning soms nodig is, maar dat diverse onderzoeken waarschuwen voor de toenemende ongelijkheid tussen leerlingen, doordat niet alle ouders de financiële middelen hebben voor extra ondersteuning;

constaterende dat er, ondanks aangenomen moties van de Kamer, alleen maar meer commerciële partijen het onderwijs zijn binnengetroten, en het verder groeit;

spreekt uit dat publieke middelen moeten gaan naar publiek onderwijs dat toegankelijk is voor alle leerlingen en dat betaald aanvullend onderwijs hierin geen plaats heeft;

en verzoekt het kabinet om met een aanvalsplan te komen met duidelijke nastreefbare doelen en maatregelen om de verstremming tussen publiek en privaat onderwijs tegen te gaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Westerveld.

Zij krijgt nr. 13 (36479).

De voorzitter:

Dank voor uw inbreng. Daarmee zijn wij aan het einde van de tweede termijn van de zijde van de Kamer gekomen. We gaan even schorsen en dan komt de tweede termijn van de staatssecretaris, inclusief een appreciatie op de drie ingediende moties, het amendement op stuk nr. 10 en nog een opmerking bij het oordeel dat al was gegeven op het amendement op stuk nr. 8.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van het wetsvoorstel dat de verplichtstelling regelt van een verklaring omtrent het gedrag in het aanvullend onderwijs. We zijn toe aan de tweede termijn van de zijde van het kabinet. Ik geef het woord aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Termijn antwoord

Staatssecretaris Paul:

Voorzitter, dank u wel. Ik begin met een verduidelijking bij het amendement op stuk nr. 8 van de heer Stoffer van de SGP. Dat ging bijvoorbeeld over de situatie waarin een muziekvereniging of een andere vereniging een lokaal huurt. Het wetsvoorstel bevat al een nadere afbakening ten aanzien van de activiteiten van dergelijke verenigingen die een lokaal huren, want volgens het wetsvoorstel moet het gaan om activiteiten die een bijdrage leveren aan het onderwijsleerproces. Dit is ook als zodanig toegelicht in de memorie van toelichting. In de strekking die de heer Stoffer net voorstelde, is het amendement dus overbodig. Voor andere gevallen die met het aanvullend onderwijs te maken hebben, zou het de scope eventueel kunnen beperken. In het belang van de veiligheid van leerlingen wil ik dat nadrukkelijk níét. Daarom ontraad ik dit amendement.

Voorzitter. Dan het amendement op stuk nr. 10 van de heer Stoffer over het verplaatsen van de bewaarplicht naar particuliere onderwijsaanbieders. Dat moet ik ook ontraden, want het amendement stelt voor om de bewaarplicht te verplaatsen naar de particuliere onderwijsaanbieder. Het wetsvoorstel is nou net een uitwerking van de zorgplicht van het bevoegd gezag voor de veiligheid op school. Het bevoegd gezag is daar integraal voor verantwoordelijk en die bewaarplicht hoort dus ook echt daar.

De motie op stuk nr. 11 van de heer Kisteman van de VVD kan ik oordeel Kamer geven.

Dan de motie op stuk nr. 12 van de heer Stoffer over de invoeringsdatum. Ik heb in mijn eerste termijn aangegeven dat ik deze wet zo snel als redelijkerwijs mogelijk wil invoeren. De activiteiten die hiermee gepaard gaan, komen niet op het bord van leraren of de schoolleider. Een administratieve kracht die zich ook met deze procedures bezighoudt waar het bijvoorbeeld uitzendkrachten betreft, zal zich daarmee bezighouden. Wat mij betreft gaat een veilige leeromgeving boven alles. Daarom wil ik de verplichtstelling van de vog zo snel mogelijk in laten gaan.

Dan de vraag van ...

De voorzitter:

Dus deze motie is ontraden?

Staatssecretaris **Paul:**

Ja, de motie is ontraden. Sorry.

Dan de motie op stuk nr. 13 van mevrouw Westerveld over een eventueel aanvalsplan. In de richtlijnen die ik vorig jaar aan schoolbesturen heb gestuurd, staat dat scholen alleen aanvullend onderwijs op en van de school dienen aan te bieden en dat dit voor alle leerlingen gratis en vrij toegankelijk moet zijn. Met het herstelplan kwaliteit van het onderwijs, waar ik hopelijk uitgebreid met uw Kamer over ga spreken, zet ik bovendien in op het verhogen van de onderwijskwaliteit voor álle leerlingen, want daar begint het inderdaad mee. Tegelijkertijd staat het ouders vrij om buiten school commerciële bijles in te schakelen voor hun kinderen. Dat kunnen we niet verbieden. Dat ga ik ook niet verbieden. Ik vind een aanvalsplan dus niet nodig en daarom moet ik deze motie ontraden.

Dat was 'm, voorzitter.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Dat was de tweede termijn van de zijde van de regering. Daarmee zijn we klaar met deze wetsbehandeling.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

We zullen aanstaande dinsdag 10 september stemmen over de ingediende amendementen, de wet en de ingediende moties.